ЗВЯЗДА

31 ліпеня 1996 г. серада, № 191 (22994)

● выдаецца са жніўня 1917 г. ● БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА ● цана 1000 рублёў

РЭЗАНАНС

АЛЯКСАНДР ЛУКАШЭНКА ЗАПРОШАНЫ НА ІНАЎГУРАЦЫЮ БАРЫСА ЕЛЬЦЫНА

Па запрашэнню Барыса Ельцына Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр Лукашэнка прыме ўдзел ва ўрачыстай цырымоніі з нагоды інаўгурацыі кіраўніка расійскай дзяржавы. Гэта знамянальная для Расіі падзея — уступленне Барыса Ельцына, які атрымаў перамогу на выбарах, на пасаду Прэзідэнта Расійскай Федэрацыі — адбудзецца ў Крамлі 9 жніўня ў прысутнасці найбольш уплывовых палітыкаў блізкага і далёкага замежжа.

Як стала вядома карэспандэнту БЕЛТА, плануецца таксама, што кіраўнік нашай дзяржавы ў гэты дзень правядзе серыю сустрэч з кіраўніцтвам Расіі.

БЕЛТА.

Высокапаважанаму Уільяму Дж. Клінтану Прэзідэнту Злучаных Штатаў Амерыкі,
Вашынгтон

Шаноўны пан Прэзідэнт!

З вялікай прыемнасцю ўспрыняў Ваша пасланне з нагоды нацыянальнага свята Беларусі — Дня незалежнасці.

Карыстаюся нагодай, каб адзначыць, што Рэспубліка Беларусь высока цэніць садзейнічанне і падтрымку, якую Злучаныя Штаты аказвалі і аказваюць маладой беларускай дзяржаве на шляху ажыццяўлення рыначных пераўтварэнняў і пабудовы адкрытага дэмакратычнага грамадства.

Упэўнены, што прыязныя і партнёрскія адносіны паміж нашымі краінамі будуць развівацца і надалей.

Са шчырымі пачуццямі,

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр ЛУКАШЭНКА.

Мінск, 30 ліпеня 1996 года.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

Дык ці было забруджанае мяса?

Як паведаміла ў канцы мінулага тыдня «Звязда» са спасылкай на расійскія сродкі масавай інфармацыі, у Расіі нібыта была затрымана вялікая партыя беларускага мяса з вялікім утрыманнем стронцыю ў касцях. На момант падрыхтоўкі матэрыялу Галоўнае ўпраўленне ветэрынарыі Мінсельгасхарча ніякіх дакументаў на гэты конт не мела.

Паводле ўдакладненых звестак, атрыманая з Расіі інфармацыя — хутчэй за ўсё «вутка». Дэпартамент ветэрынарыі гэтай краіны да гэтага часу не прадставіў беларускаму боку ніякіх афіцыйных дакументаў па прычыне... адсутнасці інфармацыі аб інцыдэнце. На думку галоўнага дзяржаўнага ветэрынарнага інспектара Мінсельгасхарча Станіслава Шпілеўскага, расійскімі сродкамі масавай інфармацыі былі выкарыстаны ўстарэлыя факты, што мелі месца колькі часу таму ў Ленінградскай і Пскоўскай абласцях.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Імпарт падаражэе?..

Заява, якая не так даўно прагучала з вуснаў адной з адказных асоб краіны, што датычылася імпартных тавараў і гандлёвых прадпрыемстваў нашай рэспублікі, паліцы якіх яны занялі, пацвердзілася. У прыватнасці, размова ішла аб тым, што рыхтуецца рашэнне, згодна з якім будзе ўведзена 50-працэнтная гандлёвая нацэнка на імпартныя тавары. На апошняй калегіі Міністэрства гандлю такое рашэнне было прынята. Цяпер прадпрыемствам гандлю прыйдзецца давесці аб'ём продажу айчынных тавараў да 75 працэнтаў. Выключэнне ж можа быць зроблена толькі для спецыялізаваных магазінаў і асобных харчовых прадуктаў, якія мы ўвозім. Такім чынам, не выклікае сумненняў той факт, што кошт увозімых у рэспубліку тавараў у сувязі з апошнімі падзеямі ўзрасце. Што ж датычыцца айчынных таваравытворцаў, то ў дадзенай сітуацыі яны аказваюцца ў выйгрышы.

Ігар ГРЫШЫН.

Банкі: пакуль яшчэ не фінансавыя піраміды, але...

Няўдзячная справа — лічыць чужыя грошы. Але калі гэта робіць афіцыйная статыстыка, тут ужо варта звярнуць увагу на лічбы. Так, у першым паўгоддзі 1996 года найбольшую заработную плату мелі банкаўскія работнікі — у сярэднім 2,5 млн. рублёў, што значна вышэй, чым у любой іншай галіне народнай гаспадаркі. Адначасцей за ўсё банкіры налічвалі сабе зарплату не за кошт уласных сродкаў, а пры дапамозе прыцягнутых рэсурсаў. Гэта значыць, што нашы камерцыйныя банкі апошнім часам існуюць амаль як тыя ж фінансавыя кампаніі, спадзеючыся, напрыклад, на грошы ўкладчыкаў. З сарака банкаў толькі сем расходавалі на свае патрэбы цалкам уласныя сродкі. Астатнія «праелі» за 6 месяцаў гэтага года больш за 534 млрд. рублёў «чужых» грошай, ці ў сярэднім па 14,4 млн. рублёў на аднаго банкаўскага работніка.

Вядома ж, такое становішча ў банкаўскай сферы зусім не стасуецца з майскім указам Прэзідэнта РБ аб упарадкаванні банкаўскай сістэмы. З гэтай нагоды галоўны банк краіны да канца бягучага года плануе ўвесці больш жорсткія абмежаванні ў дзейнасці камерцыйных банкаў.

Сяргей КУРКАЧ.

СКАНДАЛ

Трэба ж і сумленне мець...

Пачатак гэтай крымінальнай справы быў пакладзены яшчэ летась, калі Беларускай ваеннай пракуратурай сумесна з контрразведкай Камітэта дзяржаўнай бяспекі было выяўлена масавае раскраданне каштоўных металаў з арсенала, які раней належаў ракетна-стратэгічным войскам Расіі.

У брудной справе прынялі ўдзел былы камандзір арсенала генерал-маёр Круглікаў, замяніўшы яго на гэтай пасадзе палкоўнік Жыхараў, маёр Давідовіч, капітан Мурын і шэраг іншых афіцэраў. Беларускай ваеннай пракуратурай па факту раскрадання была ўзбуджана крымінальная справа — генерал Круглікаў і з ім чатыры афіцэры былі арыштаваны, планаваўся таксама арышт іншых удзельнікаў, а менавіта палкоўніка Жыхарава, маёра Давідовіча і капітана Мурына. Але «тройца» ў жніўні мінулага года паспяхова «дала цягу», бо прысвоена імі было нямала — адных вырабаў з плаціны вагой каля дзесяці кілаграмаў, а таксама дэталі, якія ўтрымліваюць золата, серабро і іншыя рэдказямельныя металы. На працягу бягучага года ішоў пошук «прапаўшых»...

І вось, нарэшце, 25 ліпеня 1996 года, як паведамілі карэспандэнту «Звязды» ў Беларускай ваеннай пракуратуры, Давідовіч і Мурын прыйшлі з павіннай. Ад іх супрацоўнікі праваахоўных устаноў даведаліся, што ўвесь гэты час афіцэры хаваліся ажно ў Санкт-Пецярбургу і цэлы год вырашалі пытанне аб чысціні афіцэрскага сумлення. Якое, відаць, зусім не хвалюе палкоўніка Жыхарава — месцазнаходжанне яго пакуль невядома.

Такім чынам, следства па справе працягваецца.

Мікалай ЛІТВІНАЎ.

ДВА НОСЬБІТЫ ВІРУСУ СНІДу ВЫЯЎЛЕНЫ НА ГРОДЗЕНШЧЫНЕ

Яшчэ нядаўна на Гродзеншчыне не было выяўлена ніводнага носьбіта СНІДу ці хворага на яго. Але сёлета вірус быў знойдзены спачатку ў жыхара Камеруна, які прыехаў вучыцца ў Гродна, а нядаўна — у маладой гараджанкі.

Па прагнозах медыкаў, цалкам магчыма, што на Гродзеншчыне сёння жыве прыкладна 100 чалавек з небяспечным вірусам. Улічваючы гэта і тое, што заражэнне СНІДам адбываецца пераважна палавым шляхам, Гродзенскі абласны цэнтр прафілактыкі СНІДу мае намер арганізаваць бясплатную раздачу прэзерватываў у месцах адпачынку моладзі.

УДАЧЛІВАЯ МАХЛЯРКА «НАГРЭЛА» МАГІЛЯЎЧАН НА НЕКАЛЬКІ ТЫСЯЧ ДОЛАРАЎ

На некалькі тысяч долараў «нагрэла» сваіх «кліентаў» у Магілёве ўдачлівая махлярка. Яна абяцала без перашкод аформіць жадаючым замежныя пашпарты і знайсці выгадную працу за мяжой.

Напрыклад, адной сямейнай пары, якая была шчодрай на тысячу «зялёных», гарантавалі працу ў... беларускім пасольстве за мяжой. Натуральна, грошы даверлівых грамадзян зніклі бясследна.

Аляксандр АЛЕКСАНДРОВІЧ, БелаПАН.

ВЫШЭЙШАЯ ВЫКАНАЎЧАЯ ЎЛАДА АЦАНІЛА СВАЕ ДЗЕЯННІ ПА ВЫВАДУ ЭКАНОМІКІ КРАІНЫ З КРЫЗІСУ

«Сённяшняе пасяджэнне вышэйшага калегіяльнага палітычнага органа краіны праходзіць на рубежным этапе развіцця нашага грамадства». Гэтымі словамі Прэзідэнт краіны Аляксандр Лукашэнка адкрыў сумеснае пасяджэнне калегіі Кабінета Міністраў і Савета бяспекі, якое адбылося 30 ліпеня ў рэзідэнцыі кіраўніка дзяржавы. На абмеркаванне былі вынесены два важнейшыя пытанні — вынікі работы народнай гаспадаркі рэспублікі за першае паўгоддзе і першачарговыя меры па стабілізацыі эканомікі.

Як адзначыў Аляксандр Лукашэнка, удзельнікі нарады — члены Савета бяспекі і ўрада, а таксама запрошаныя кіраўнікі добра разумеюць значэнне ўнесеных у парадак дня пытанняў. Галоўная задача сумеснага пасяджэння — абмеркаваць і аб'ектыўна ацаніць сацыяльна-эканамічную сітуацыю, якая склалася ў краіне, вызначыць канцэптуальныя напрамкі эканамічнай палітыкі, а пры неабходнасці ўнесці карэктывы ў дзеянні па вываду эканомікі з крызісу. Пры гэтым кіраўнік дзяржавы падкрэсліў, што лёс краіны і ўлады ў канчатковым выніку будзе залежаць ад таго, наколькі сумленным і прынцыповым будзе праведзены дыялог кіраўнікоў рэспублікі.

На думку Аляксандра Лукашэнкі, зацяжны характар крызісу эканомікі, які працягваецца вось ужо шэсць гадоў, уяўляе рэальную пагрозу для бяспекі краіны. У вельмі цяжкіх умовах знаходзілася Беларусь і два гады таму, калі адказнасць за яе лёс узялі на сябе першы беларускі Прэзідэнт і сфарміраваны ім урад. Аднак два гады, лічыць Аляксандр Лукашэнка, — дастатковы тэрмін, каб падвесці вынікі дзейнасці вышэйшай выканаўчай улады па вываду краіны з крызісу. Ці было зроблена ўсё неабходнае для стабілізацыі сітуацыі, што канкрэтна перашкаджала ўраду, кіраўнікам ведамстваў, галін і прадпрыемстваў ісці ў гэтым напрамку?

Ранейшыя спасылкі на разрыў эканамічных сувязей ужо даволі ўстарэлі, лічыць кіраўнік дзяржавы. Галоўным крытэрыем работы народнагаспадарчага комплексу павінны стаць канкрэтныя вынікі і эфектыўнасць мераў, якія прымае вышэйшая выканаўчая ўлада. Менавіта сёння, на думку Аляксандра Лукашэнкі, кіраўніцтва краіны павінна адказаць на галоўнае пытанне: ці здольны мы вывесці краіну з крызісу і што гэтаму перашкаджае?

Прэзідэнт адзначыў, што да гэтага часу чуў запэўніванні ад урада аб станоўчых тэндэнцыях на макраэканамічным узроўні. Аднак хацелася б пачуць думку прэм'ера, сказаў Аляксандр Лукашэнка, і па другому важнаму пытанню: наколькі падышоў урад да стабілізацыі на мікраўзроўні, ад чаго, перш за ўсё, залежыць змесціва кашалька працаўнікоў краіны?

Падвядзенне вынікаў работы народнай гаспадаркі за першае паўгоддзе ў кантэксце агульных вынікаў дзейнасці ўрада за апошнія два гады, абмеркаванне першачарговых мераў па стабілізацыі сітуацыі дапамогуць не толькі ўбачыць тэндэнцыі, што склаліся ў эканоміцы, але і прааналізаваць магчымыя сацыяльна-палітычныя вынікі для нашага грамадства, заявіў Аляксандр Лукашэнка. Заклапочанасць і трывогу выказаў кіраўнік дзяржавы наконт палітычнай сітуацыі, што склалася ў краіне. Яе пагаршэнню, на жаль, садзейнічаюць і некаторыя вышэйшыя службовыя асобы, сказаў Прэзідэнт.

З асноўным дакладам на сумесным пасяджэнні выступіў кіраўнік урада Міхаіл Чыгір, з судакладам — дзяржаўны сакратар Савета бяспекі Віктар Шэйман.

Удзельнікі нарады намецілі першачарговыя меры, накіраваныя на стабілізацыю эканомікі. Асаблівая ўвага была ўдзелена праблемам паглыблення інтэнсіфікацыі эканомікі, перспектывам фінансава-крэдытнай сістэмы, ліквідацыі запазычанасцей, стымуляванню экспарту, палітыцы функцыянавання рынку працы, інвестыцыйнай палітыцы, павышэнню эфектыўнасці сістэмы народнай гаспадаркі ў цэлым.

Па выніках праведзенага абмеркавання прынята пастанова.

Ларыса ЛАЗАР, БЕЛТА.

ЖНІВО-96

ГАТОЎНАСЦЬ ПЕРАД ВЫХАДАМ У ПОЛЕ

Карэспандэнт «Звязды» сустрэўся са старшынёй Камітэта сельскай гаспадаркі і прадуктаў харчавання Мінскага аблвыканкома Аляксандрам Ільічом ЕРАШУКОМ.

— Раней мы атрымалі 25 мільярдаў для забеспячэння належных умоў правядзення жніва, а зусім нядаўна ўрадам выдзелена яшчэ 114,5 мільярда авансам пад будучы ўраджай. Гэтыя грошы паступілі на хлебакамбінаты і размяркоўваюцца сярод гаспадарак. Вядома, гэта значнай ступені падтрымлівае гаспадаркі, але ж сродкі выдзяляюцца авансам. Нічога з неба не падае, трэба настройвацца на сур'ёзную работу, а не чакаць, пакуль табе нешта падкінуць. Таму мне прыкра гаварыць аб тым, што ёсць яшчэ кіраўнікі, якія тэлефануюць і прама гавораць: «Дай грошай, а то не збяру ўраджай». Проста дэфармацыя асобы нейкая, сапраўдная філасофія жабрака. Працуй шчыра і аддана і тады не будзеш стаяць з працягнутай рукой.

— Тэхніка зараз у вобласці ў належным стане?

Тэхніка падрыхтавана да пачатку жніва амаль на 100 працэнтаў. Летась было спісана 332 камбайны, а набылі мы толькі 26. Нагрузка на кожны камбайн у сярэднім 109 гектараў. У Смалявіцкім, Чэрвеньскім, Старадарожскім, Вілейскім і Уздзенскім раёнах гэтая лічба вагаецца ў межах ад 131 да 142 гектараў, а ў 67 гаспадарках — звыш 150 гектараў, а то і ўсе 200. Ёсць, праўда, раёны (Мінскі і Нясвіжскі), дзе нагрузка складае і 80 —89 гектараў: там раней паклапаціліся аб тым, каб набыць новую тэхніку.

— З тэхнікай праблем узнікнуць падчас уборачнай не павінна, а як з палівам?

— Гэта самая галоўная і самая складаная праблема. Тыя крэдыты і авансы, што мы атрымалі, а таксама таварны крэдыт, які паабяцаў Прэзідэнт на селектарнай нарадзе, вельмі неабходны і патрэбны. Але ж крэдыты заўсёды застануцца палкай з двума канцамі, бо іх неабходна пагашаць. Шэраг кіраўнікоў і без урадавай дапамогі забяспечылі свае гаспадаркі палівам. Увогуле ж, для правядзення ўборачнай вобласці патрэбна 55 тысяч тон дызельнага паліва і 35 тон бензіну. А зараз мы маем каля 10 і 5 тысяч тон адпаведна. Становішча цяжкае, але трэба заўсёды шукаць выйсце, хоць бы з той жа перапрацоўкай — прадпрыемствы завінаваціліся калгасам і саўгасам каля 70 мільярдаў.

— Нейкія пэўныя прагнозы на ўраджай гэтага года маюцца?

Мінулагоднія паказчыкі мы перавысім. Каб забяспечыць вобласць уласным збожжам. Так, калі летась патрэбна было акрамя таго, што сабралі, закупіць яшчэ 250 тысяч тон, то ў гэтым павінны пракарміцца самі.

Гутарыў Мікалай ЛІТВІНАЎ.

ЗБОЖЖА З ПАЛЁЎ ПАЙШЛО Ў ЗАСЕКІ

Першыя тры тысячы тон збожжа ўраджаю сёлетняга года здалі дзяржаве гаспадаркі Брэсцкай і Гомельскай абласцей, якія першымі пачалі ўборачныя работы. Чакаецца, што ўжо ў бліжэйшы час да іх далучацца і астатнія вобласці, дзе ўборка «стартуе» літаральна днямі.

Нагадаем, што ў 1995 годзе калгасы і саўгасы здалі дзяржаве 1 млн. 729,1 тыс. тон збожжа, выканаўшы план толькі на 78,5 працэнта (у пачатку бягучага года была даздадзена яшчэ невялікая колькасць збожжа, што, зрэшты, практычна не змяніла сітуацыю). Такое становішча з невыкананнем плана нарыхтовак паўтараецца з году ў год і змяніць тут што-небудзь цяжка: гаспадаркі ўпарта даздаюць збожжа з надыходам новага года. Магчыма, па гэтай прычыне сёлета і быў зменшаны план нарыхтовак збожжа, які складае 1 млн. 900 тыс. тон замест мінулагодніх 2 млн. 200 тыс. тон. Як паведамілі карэспандэнту «Звязды» ў Міністэрстве хлебапрадуктаў, у гэтым годзе вобласці будуць пакідаць фуражнае зерне на захоўванне ў сябе, адсюль і змяншэнне лічбы, нягледзячы на чакаемы больш высокі, чым у папярэднім годзе, ураджай.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ПРАБЛЕМЫ З ПАЛІВАМ ДЛЯ ЎБОРАЧНАЙ ЗДЫМАЮЦЦА. ПАСТУПІЛІ ПЕРШЫЯ 300 ТЫСЯЧ ТОН СЁЛЕТНЯГА ЗБОЖЖА

Як паведамілі карэспандэнту «Звязды» ў створаным пры Міністэрстве сельскай гаспадаркі і харчавання штабе па ўборцы, да жніва зараз прыступілі 80 працэнтаў раёнаў рэспублікі. Усяго сабрана збожжа са 127 тысяч гектараў, што складае пяць працэнтаў ад пасеянага, абмалочана — са 121 тысячы гектараў, намалочана 300 тысяч тон збожжа. Ураджайнасць зараз складае 23,3 цэнтнера з гектара. Наконт праблем з палівам у штабе па ўборцы запэўнілі, што дзякуючы выдзеленым крэдытам трактары і камбайны падчас жніва не спыняцца.

Мікалай ЛІТВІНАЎ.

XXVI ЛЕТНІЯ АЛІМПІЙСКІЯ ГУЛЬНІ

Atlanta 1996

Табліца размеркавання 173 камплектаў узнагарод пасля дзесяці дзён спаборніцтваў

№ п/п	Назва краіны	Золата	Серабро	Бронза	Усяго
1.	ЗША	24	27	13	64
2.	Расія	15	13	10	48
3.	Францыя	13	6	12	31
4.	Кітай	11	13	8	32
5.	Германія	10	11	19	40
6.	Італія	10	6	9	25
7.	Аўстралія	7	8	15	30
8.	Польшча	6	5	4	15
9.	Украіна	5	2	5	12
10.	Румынія	4	5	7	16
11.	Венгрыя	4	3	6	13
12.	Грэцыя	4	3	-	7
13.	Куба	3	5	7	15
14.	Паўдн.Карэя	3	5	4	12
15.	Японія	3	4	3	10
16.	Новая Зеландыя	3	2	1	6
17.	Турцыя	3	-	1	4
18.	Ірландыя	3	-	1	4
19.	Швейцарыя	3	-	-	3
20.	Канада	2	6	6	14
21.	Бразілія	2	2	3	7
22.	Бельгія	2	2	2	6
23.	ПАР	2	-	1	3
24.	Эфіопія	2	-	-	2
25.	Беларусь	1	4	7	12
26.	Галандыя	1	3	8	12
27	Вялікабрытанія	1	3	4	8
28.	Казахстан	1	3	1	5
29.	Чэхія	1	2	1	4
30.	Фінляндыя	1	2	0	3
31.	КНДР	1	1	1	3
32.	Югаславія	1	0	1	2
33.	Іспанія	1	1	2	4
34.	Славакія	1	-	1	2
35.	Коста-Рыка	1	-	-	1
36.	Арменія	1	-	-	1
37.	Эквадор	1	-	-	1
38.	Ганконг	1	-	-	1
39.	Сірыя	1	-	-	1
40.	Данія	1	-	-	1
41.	Балгарыя	-	4	4	8
42.	Швецыя	-	2	-	2
43.	Ямайка	-	2	-	2
44.	Кенія	-	2	-	2
45.	Аўстрыя	-	1	1	2
46.	Узбекістан	-	1	-	1
47.	Славенія	-	1	-	1
48.	Харватыя	-	1	-	1
49.	Намібія	-	1	-	1
50.	Нарвегія	-	1	-	1
51.	Аргенціна	-	1	-	1
52.	Малдавія	-	-	1	1
53.	Грузія	-	-	1	1
54.	Мексіка	-	-	1	1
55.	Трынідад і Табага	-	-	1	1
56.	Манголія	-	-	1	1
57.	Ізраіль	-	-	1	1
58.	Нігерыя	-	-	1	1
59.	Мазамбік	-	-	1	1
60.	Уганда	-	-	1	1
61.	Марока	-	-	1	1

БРОНЗАВЫ ДОЖДЖ НА ГАЛАВУ ВІТАЛЯ ШЧЭРБЫ

Бронзавую рысу падвёў шасціразовы чэмпіён Барселонскай Алімпіяды Віталь Шчэрба на Гульнях у Атланце. У заключны дзень выступлення гімнастаў мінчанін змог заваяваць бронзавыя медалі адразу на трох снарадах: на перакладзіне, у апорным скачку і на брусах. Калі прыбавіць сюды медаль такой жа вартасці са шматбор'я, то ў мінчаніна ў скарбонцы аказалася чатыры «бронзы». Усяго ж на рахунку беларускай каманды такіх медалёў 7.

На «бронзу» кінула дыск і чэмпіёнка свету-95 Эліна Зверава.

Блізка да п'едэстала гонару быў наш цяжкаатлет Уладзімір Емяльянчык (108 кг). У яго — 4-е месца.

Да заканчэння XXVI Алімпійскіх Гульняў застаецца тыдзень. Беларусам, каб утрымацца ў дваццатцы мацнейшых краін свету патрэбен як мінімум адзін залаты медаль. Прэтэндэнтаў, каб яго заваяваць, шчыра кажучы, засталося нямнога. Магчыма, гэтую адказнасць возьме на сябе сёння суперцяжкавагавік Аляксандр Курловіч. А можа пашанцуе дыскаболу Уладзіміру Дуброўшчыку.

Пасля вядомага выступлення старшыні Камітэта Дзяржаўнай Думы Расіі па бяспецы В. І. Ілюхіна (дзе прагучала сенсацыйнае выкрыццё амерыканскіх спецслужбаў, якія нібыта рыхтуюць масавыя беспарадкі на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь з канчатковай мэтай — адхіліць ад улады Прэзідэнта РБ Аляксандра Лукашэнку), Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь Сямён Шарэцкі звязаўся па тэлефоне з першым намеснікам Старшыні Дзяржаўнай Думы Аляксандрам Шохіным. У сувязі з тым, што выказванні спадара Ілюхіна з нагоды супрацоўніцтва з афіцэрамі ЦРУ пяцідзесяці дэпутатаў Вярхоўнага Савета РБ былі пракаменціраваны некаторымі беларускімі палітыкамі, Сямён Шарэцкі папрасіў растлумачыць сітуацыю. Аляксандр Шохін заявіў па тэлефоне, што выступленне дэпутата Дзярждумы Ілюхіна не адлюстроўвае думку заканадаўчага сходу Расійскай Федэрацыі.

28 ліпеня на імя Старшыні Вярхоўнага Савета РБ былі атрыманы афіцыйныя прабачэнні першага намесніка Старшыні Дзяржаўнай Думы Расіі.

Старшыні Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь С. Г. Шарэцкаму

Паважаны Сямён Георгіевіч!

Лічу неабходным выказаць свае адносіны да заявы, зробленай старшынёй Камітэта Дзяржаўнай Думы па бяспецы В. І. Ілюхіным.

На прэс-канферэнцыі ў будынку Дзяржаўнай Думы 25 ліпеня 1996 года старшыня Камітэта Дзяржаўнай Думы па бяспецы В. І. Ілюхін выступіў з заявай, дзе, у прыватнасці, гаворыцца, што група высокапастаўленых афіцэраў ЦРУ павінна была арганізаваць у Беларусі масавыя беспарадкі з удзелам баевікоў з украінскай УНА-УНСО. Канчатковай мэтай аперацыі з'яўляецца адхіленне ад улады Прэзідэнта Беларусі А. Лукашэнкі і спыненне інтэграцыйных працэсаў паміж Расіяй і Беларуссю. У заяве таксама ўпаміналася аб дачыненні да антыпрэзідэнцкай змовы групы дэпутатаў Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь.

Заява В. І. Ілюхіна не знайшла пацвярджэння ў ведамствах бяспекі Расіі і Беларусі. Між тым, выклікае вялікія сумненні, што арганізацыя такіх шырокамаштабных акцый магла прайсці міма ўвагі спецыяльных службаў нашых дзяржаў. Недавер да заявы В. І. Ілюхіна ўзнікае таксама з-за некаторых сумніўных дэталяў прадстаўленай інфармацыі.

Такія выказванні афіцыйнай асобы, якой з'яўляецца В. І. Ілюхін, аб'ектыўна ўзмацняюць напружанасць у Беларусі, ускладняюць адносіны паміж Расіяй, Беларуссю і Украінай, у канчатковым выніку аказваюць негатыўнае ўздзеянне на распачаты інтэграцыйны працэс незалежных славянскіх дзяржаў.

У Дзяржаўнай Думе Федэральнага Сходу Расійскай Федэрацыі расцэньваюць заяву В. І. Ілюхіна як выказванне яго асабістай думкі. Дзяржаўная Дума ў сваіх заявах і дзеяннях, якія датычаць сферы міждзяржаўных адносінаў, зыходзіць з прыхільнасці да справы далейшага збліжэння славянскіх і ўсіх народаў, якія насяляюць краіны Садружнасці Незалежных Дзяржаў. Гэта збліжэнне мае доўгатэрміновы і аб'ектыўны характар, адпавядае інтарэсам нашых дзяржаў. Са свайго боку Дзяржаўная Дума гатова зрабіць усё, што ад яе залежыць, каб аблегчыць і паскорыць інтэграцыйныя працэсы, стварыць адносіны даверу і дружбы паміж усімі краінамі СНД.

У заключэнне дазвольце мне папрасіць прабачэння з нагоды зробленай дэпутатам В. І. Ілюхіным заявы, якая не адпавядае духу ўзаемаразумення і супрацоўніцтва паміж народамі і парламентамі Расіі і Беларусі.

Са шчырай павагай
А. Н. ШОХІН.

РЭПАРЦЁР АТРЫМАЎ ЗАДАННЕ...

... ДАЦЬ РЭКЛАМНУЮ АБ'ЯВУ

Напэўна, многія чытачы яшчэ памятаюць тыя часы, калі па ўсёй тэрыторыі Савецкага Саюза ледзь не адзінай шырокамаштабнай рэкламнай акцыяй можна было лічыць толькі плакат «Лятайце самалётамі Аэрафлота». Як кажуць, проста і з густам, тым больш што выбару ўсё роўна не было. Ды і навошта? Толькі прыгадайце, як цудоўна мы жылі: кожны ведаў, што нашы тавары і паслугі — самыя лепшыя ў свеце. Эх, быў жа час! Але пакрысе рэклама неяк непрыкметна ўвайшла ў наша жыццё, стаўшы абавязковым яе сімвалам. Прыгадваю, як напачатку людзі яшчэ адзначалі, літаральна падхоплівалі добрыя ўзоры («Вам пора и вам пора с вентиляторным заводом заключать договора!»), затое потым змянілі сваё меркаванне на процілеглае, што, напэўна, знайшло найлепшае ўвасабленне ў шматлікіх анекдотах на гэтую тэму. Рэклама пачала раздражняць, не гаворачы ўжо аб тым, што некаторыя яе ўзоры (прапанова алкагольных і тытунёвых вырабаў) шкодна ўздзейнічаюць на свядомасць чалавека. Зрэшты, без рэкламы зараз цяжка пражыць і спажыўцам і вытворцам, таму з ёй прыходзіцца мірыцца. Ды і простага чалавека рэклама раздражняе толькі да таго моманту, пакуль у ёй не з'явіцца неабходнасці. Нешта прадаць, або купіць, зняць кватэру, прапанаваць паслугі — ды ці мала ў сучаснага чалавека прычын, каб бліжэй пазнаёміцца з рэкламай. А ці многія з нас ведаюць, колькі гэта задавальненне каштуе (гаворка пойдзе пра невялікія рэкламныя аб'явы)? Прыватнік найперш можа звярнуцца ў спецыялізаваныя выданні накшталт газет «Из рук в руки», «Из первых рук» і інш. Каб убачыць сваё паведамленне на іх старонках, дастаткова запоўніць спецыяльны купон, кінуць яго ў скрынку і — ніякіх грошай. Каб зэканоміць сродкі, можна таксама карыстацца бясплатнымі купонамі для прыватных аб'яў, што змяшчаюць некаторыя штотыднёвыя газеты, напрыклад «Звязда». Дарэчы, туды ж, але за грошы, могуць звярнуцца па дапамогу і фірмы. Напрыклад, у «Советской Белоруссии» кошт аднаго квадратнага сантыметра рэкламнай плошчы (у залежнасці ад таго, на якой паласе — унутранай, апошняй — будзе змешчана аб'ява) у розныя дні тыдня ацэньваецца ад 42 да 52 тысяч рублёў і ад 42 да 56 тысяч рублёў адпаведна. Размяшчэнне рэкламы ў суботнім нумары на паласе з тэлевізійнай праграмай абыдзецца ўжо ў 96 тысяч рублёў за квадратны сантыметр. Калі падабаецца «Рэспубліка», рыхтуйцеся выкласці за адзін квадратны сантыметр газетнай плошчы ў аўторак — 74 тысячы рублёў, сераду — 59 тысяч, чацвер — 56 тысяч, пятніцу і суботу — 45 тысяч рублёў. Рэклама на першай паласе ва ўсе дні будзе каштаваць у два разы даражэй. У «Звяздзе» аб'яву ў залежнасці ад дня тыдня і нумару газетнай старонкі можна размясціць па цане 22.000—50.000 рублёў за квадратны сантыметр. Нагадаем, што ў выпадку вялікіх плошчаў рэкламы заказчыкі маюць пэўныя скідкі (звычайна 5—20 працэнтаў ад сумы).

Калі брацца за справу сур'ёзна, ніяк не абысціся без тэлебачання і радыё. Кошт паведамлення працягласцю 15 секунд (калі менш, рэклама горш успрымаецца) на радыё ў самы лепшы час (6.35, 8.00, 12.55, 13.50) будзе каштаваць 85 долараў ЗША. Калі вы вырашылі не эканоміць, за 20 секунд трэба будзе плаціць ужо 100 долараў. На тэлебачанні трансляцыя невялікага рэкламнага роліка (5 секунд, але звычайна заказваюць 10—15—20 секунд) з 7 раніцы да 18.00 вечара абыдзецца ў 15 долараў (нагадаем: за 5 секунд), з 18.00 да 19.30 — у 30 долараў, з 19.30 да 22.30 — у 50 долараў.

Пры продажы будынкаў або аўтамабіляў у дадатак да тэксту можна даваць здымкі. Так, газета «Автобизнес» у рубрыцы «Фотовитрина» задаволіць гэтае ваша жаданне ўсяго за 70 тысяч рублёў, калі вы будзеце аплочваць па наяўнаму і 400 тысяч рублёў — калі па безнаяўнаму разліку.

Ну а як быць, калі хочацца павіншаваць па радыё знаёмага, сябра, бацькоў з нейкім юбілеем, іншай радаснай падзеяй? Як высветлілася, перадача Беларускага радыё «У абедзенны перапынак» зробіць гэта бясплатна. Не возьмуць з вас грошай і на «Радыё 101,2». Тэлефануйце — і вы зробіце для вашых блізкіх людзей свята яшчэ больш запамінальным.

Сяргей РАСОЛЬКА.

УКАЗ ПРЭЗІДЭНТА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ № 276

Аб стаўцы акцызаў на вінаградныя віны

У мэтах устанаўлення адзінай з Расійскай Федэрацыяй стаўкі акцызаў на вінаградныя віны і надалей да ўнясення змяненняў і дапаўненняў у заканадаўчыя акты Рэспублікі Беларусь ПАСТАНАЎЛЯЮ:

1. Устанавіць з 1 жніўня 1996 г. стаўку акцызаў на сухія, паўсухія і мацаваныя вінаградныя віны, што выпрабляюцца прадпрыемствамі Рэспублікі Беларусь, у памеры 20 працэнтаў.

2. Кабінету Міністраў Рэспублікі Беларусь да 1 студзеня 1997 г. прадставіць Прэзідэнту Рэспублікі Беларусь справаздачу аб эканамічным эфекце, атрыманым у выніку зніжэння стаўкі акцызаў на вінаградныя віны.

3. Гэты Указ увесці ў дзеянне з 1 жніўня 1996 г.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь А. ЛУКАШЭНКА.

30 ліпеня 1996 г.
г.Мінск.

ПРЭЗІДЭНТ БЕЛАРУСІ СУСТРЭЎСЯ З ЛОРД-МЭРАМ ЛОНДАНА

Лорд-мэр Лондана Джон Чэлстры ў ходзе свайго візіту ў беларускую сталіцу сустрэўся з Прэзідэнтам рэспублікі Аляксандрам Лукашэнкам. Як паведамілі карэспандэнту БЕЛТА ў Пасольстве Вялікабрытаніі ў Беларусі, пан Чэлстры меў гутарку з кіраўніком нашай дзяржавы на прыёме, які адбыўся вечарам 26 ліпеня ў гонар Дня незалежнасці Рэспублікі Беларусь. У размове з Аляксандрам Лукашэнкам лорд-мэр брытанскай сталіцы запэўніў яго ў тым, што візіт дэлегацыі з Лондана быў накіраваны перш за ўсё на ўзмацненне двухбаковых адносінаў паміж Беларуссю і Вялікабрытаніяй і развіццё патэнцыяльных эканамічных і гандлёвых сувязей паміж дзяржавамі.

* * *

Знаходзячыся ў Мінску, лорд-мэр брытанскай сталіцы наведаў Рэспубліканскі цэнтр пухлін шчытападобнай залозы, дзе сустрэўся з урачамі. Пан Чэлстры перадаў у падарунак клініцы ад сябе і МЗС Вялікабрытаніі сучасны аперацыйны стол.

БЕЛТА.

Мастацкаму кіраўніку Дзяржаўнага харэаграфічнага ансамбля «Харошкі» ГАЯВОЙ В.І.

Шаноўная Валянціна Іванаўна!

Прыміце мае шчырыя і сардэчныя віншаванні з нагоды Вашага юбілею.

Аматары харэаграфічнага мастацтва не толькі нашай краіны, але і далёка за яе межамі добра ведаюць Вас як цудоўнага, высокапрафесіянальнага майстра харэаграфіі, кіраўніка славутага калектыву ансамбля «Харошкі».

Ваша творчая біяграфія — гэта цэлая эпоха ў нацыянальным мастацтве.

Створаная Вамі харэаграфічная школа стала нацыянальнай культурнай спадчынай Беларусі, здабыла ўсеагульнае прызнанне і высокі аўтарытэт.

Вы па праву карыстаецеся вялікай павагай, прызнаннем і любоўю беларускага народа. Ансамбль «Харошкі», які Вы ўзначальваеце, многа гадоў з'яўляецца калектывам яркай творчай індывідуальнасці, высокай сцэнічнай культуры, візітнай карткай мастацтва нашай рэспублікі і з гонарам прадстаўляе Беларусь ва ўсім свеце.

Жадаю Вам, шаноўная Валянціна Іванаўна, моцнага здароўя, вялікага шчасця, добрага настрою і новых творчых поспехаў.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр ЛУКАШЭНКА.

30 ліпеня 1996 г.

АДНЫМ СКАЗАМ

■ Агульная **плошча лясоў,** якія пакрываюць тэрыторыю рэспублікі, — 8680 тысяч гектараў, што складае каля 35,5 працэнта.

■ Да распаду СССР у краіны далёкага замежжа Беларусь **адгружала ўсяго 3 працэнты сваёй прадукцыі,** у мінулым жа годзе гэты экспарт перавысіў 50 працэнтаў.

■ За першае паўгоддзе, па апошніх даных, з незаконнага абароту **канфіскавана 1 тона 172 кілаграмы наркатычных сродкаў** і сыравіны для іх прыгатавання, што ў паўтара раза больш, чым за аналагічны перыяд мінулага года.

■ У Светлагорску ўжо праверана **на наяўнасць віруса СНІДу** больш за тры тысячы жыхароў з ліку груп рызыкі: наркаманаў, бамжоў, асоб лёгкіх паводзінаў.

■ Хлебаробам Віцебшчыны належыць убраць **збожжавых і зернебабовых** на 10 тысяч гектараў менш, чым у мінулым годзе — 477 тысяч гектараў.

■ За апошнія два гады ў пяць разоў павялічылася **колькасць стратных** саўгасаў і калгасаў.

■ Калі ў мінулым годзе **тавараабарот** паміж Беларуссю і Брытаніяй склаў 76 мільёнаў долараў, то за гэты — **ужо 74 мільёны долараў.**

■ У гэтым годзе за шэсць месяцаў 7 тысяч злачынстваў учынены **жанчынамі**, 3,9 — **непаўналетнімі**, 8 тысяч злачынстваў учынілі **раней судзімыя,** 13,5 тысячы злачынцаў нідзе не працавалі і не вучыліся.

ТРАГЕДЫІ

БАРЫСАЎСКАЯ СПРАВА: АХВЯРАМІ ЗАБОЙЦАЎ СТАЛА СЯМ'Я ПРАДПРЫМАЛЬНІКАЎ

У чвэрць першай ночы 26 ліпеня ў гарадскі аддзел унутраных спраў Барысава патэлефанавалі пажарныя: пры тушэнні пажару ў доме № 17 па вуліцы Якуба Коласа знойдзены трупы гаспадароў кватэры з мноствам нажавых раненняў. Сышчыкі выехалі адразу ж на месца здарэння.

Гаспадары кватэры, муж і жонка Танчэевы, а таксама маці мужа, 65-гадовая кабета, наўрад ці падазравалі, што пятніца стане апошняй для іх у жыцці. Жанчыны бліжэй да поўначы ўжо ляглі спаць, гаспадар рыхтаваўся таксама ўзяць з іх прыклад. І тут у кватэру нехта пастукаўся. Танчэеў, які, дарэчы, разам з жонкай займаўся прадпрымальніцтвам, нічога дрэннага не западозрыўшы, адчыніў дзверы... і тут жа атрымаў першы ўдар нажом у шыю, потым у грудзі. На шум у кватэры выбегла жонка Танчэева, якую забойцы таксама не пашкадавалі. У ход пайшлі нажы. Жанчына, якая атрымала некалькі нажавых раненняў у спіну, усё ж такі змагла праз запасны выхад выбегчы на вуліцу, дзе ад атрыманых ран адразу ж і памерла. Напалоханыя тым, што яна зможа выклікаць дапамогу, далей забойцы дзейнічалі больш хутка. Уварваўшыся ў спальню старой, яны паставілі крыж і на яе жыцці. Каб не пакідаць слядоў свайго варварства, бандыты аблілі кватэру бензінам і падпалілі...

За ўсім гэтым назірала дачка Танчэевых, 14-гадовая дзяўчынка, якая не знайшла ў сабе сіл ні закрычаць, ні кінуцца на дапамогу бацькам. Ужо потым, калі языкі полымя і густы дым ахуталі кватэру, яна змагла выклікаць пажарных.

На пошук нелюдзяў былі кінуты лепшыя работнікі крымінальнага вышуку. Пад асабісты кантроль справу ўзялі начальнік упраўлення крымінальнага вышуку УУС Мінаблвыканкома Н. Іванчыкаў, яго намеснік В. Лаўрэнаў, начальнік УУС Мінаблвыканкома І. Шыкала. Вынікі расследавання хутка вывелі сышчыкаў на след забойцаў: праз паўтара сутак пасля злачынства яны былі затрыманы. Як выявілася, імі аказаліся нідзе не працуючы барысаўчанін і раней судзімы работнік станцыі вадазбору. Па іх словах, матывам для гэтай крывавай драмы стала асабістая непрыязнасць злачынцаў да Танчэева. Прынамсі, злачынца, які абліваў кватэру забітых бензінам, сцвярджае, што бачыў жывую дзяўчынку, аднак пашкадаваў яе і не стаў забіваць. Каб потым спаліць...

Ігар ШЧУЧЭНКА, Сяргей ШОСТАК.

Тамара ВІННІКАВА:

«АД БЕСКАНТРОЛЬНАЙ ДЗЕЙНАСЦІ Ў БЕЛАРУСІ БУЙНОГА КАПІТАЛУ НАЦЫЯНАЛЬНАЯ БАНКАЎСКАЯ СІСТЭМА МОЖА ДЭГРАДЗІРАВАЦЬ»

Са старшынёй праўлення Нацыянальнага банка Рэспублікі Беларусь Тамарай ВІННІКАВАЙ гутарыць карэспандэнт «ІНТЭРФАКСА».

— Тамара Дзмітрыеўна! Як бы вы ахарактарызавалі сітуацыю, якая склалася ў банкаўскай сферы рэспублікі?

— Радуе, што вылячэнне «захварэўшых» у выніку крызісу банкаў адбываецца, як правіла, без прыцягнення буйных дзяржаўных сродкаў, а таксама сродкаў укладчыкаў. Такога не ўдавалася зрабіць фактычна ні ў адной з дзяржаў СНД.

У Расіі, напрыклад, выхад з банкаўскага крызісу запатрабаваў значных бюджэтных асігнаванняў для таго, каб у шэрагу банкаў хаця б аднавіць плацяжы. Два тыдні банкаўскага крызісу ў Прыбалтыцы «з'елі» ў выніку 300 мільёнаў бюджэтных долараў. Крызіс аднаго з эстонскіх банкаў прывёў да таго, што загінула фактычна 30 працэнтаў банкаўскай сістэмы ў гэтай краіне.

Крызіс банкаўскай сістэмы перажывае і Беларусь. Ліквідуюцца пяць банкаў, якія збанкрутавалі, там працуюць адпаведныя камісіі. Нягледзячы на гэта, у рэспубліцы не назіраецца ніякага ажыятажу, панікі з боку ўкладчыкаў закрываемых банкаў. Усе яны абслугоўваюцца ў звычайным рэжыме, атрымліваючы свае грошы і працэнты па ўкладах.

У Беларусі цяпер існуюць два банкі, якія вельмі цяжка вывесці з крызісу. Нацыянальны банк ужо ўклаў пэўныя сродкі для таго, каб падтрымаць плацежаздольнасць. Абодва банкі, аб якіх ідзе размова, у свой час нямала рэсурсаў купілі ў 18 іншых камерцыйных банкаў, таму, каб пазбегнуць пагаршэння фінансавага становішча блізкіх да банкруцтва двух памянёных банкаў, не буду іх называць.

Добра, што ў апошні час у Нацыянальны банк пачалі вяртацца на работу з камерцыйных банкаў вельмі вопытныя работнікі. Многія з іх паспелі прайсці стажыроўкі за мяжой. Кадравае пытанне — адно з самых вострых у сучаснай банкаўскай сістэме Беларусі.

Па рэкамендацыі Базельскага камітэта Нацбанк спрабаваў увесці шэраг нарматываў, якія раней прайшлі апрабацыю ў міжнароднай практыцы. З лютага 1996 года ўстанаўлівалі для банкаў індывідуальныя схемы работы на міжбанкаўскім рынку, мадэлі прыцягнення ўкладаў насельніцтва і дэпазітаў ад юрыдычных асоб, выводзячы тым самым нашы банкі з крызісу.

Беларускае банкаўскае заканадаўства вельмі недасканалае. У адносінах з банкамі фізічныя асобы хоць і недастаткова, але ўсё ж абаронены з боку дзяржавы. Ва ўсякім разе, калі які-небудзь банк збанкрутуе, яго буйныя прыватныя ўкладчыкі змогуць атрымаць суму, эквівалентную дзвюм тысячам амерыканскіх долараў. У выпадку, калі банк, які збанкрутаваў, не ў стане выплаціць нават такую суму, гэта абавязацельства бярэ на сябе Нацыянальны банк. Што датычыць юрыдычных асоб, то, згодна з дзеючым заканадаўствам, яны ад банкруцтва банкаў не абаронены наогул. У выпадку банкруцтва банка ім ні ў якім разе не кампенсуюцца страты па ўкладах, дэпазітах і нават па астатках грашовых сродкаў на рахунках.

Нацыянальны банк спрабуе змяніць існуючае становішча. Уведзены, напрыклад, шэраг правілаў, якія не дазваляюць банкам абслугоўваць кліентаў, калі кіраванне банкам вядзецца недастаткова прафесіянальна, а паказчыкі па актывах і пасівах блізкія да крытычных для банка ўзроўняў.

Гаворачы аб палітыцы дзяржавы ў банкаўскай сферы, нельга не адзначыць, што яна накіравана на ўзбуйненне банкаў. І ў апошні час назіраецца тэндэнцыя да аб'яднання банкаў, прычым робіцца гэта, падкрэсліваю, усвядомлена і добраахвотна. Існуе цэлая сетка невялікіх банкаў, якія вырашылі далучыцца да больш буйных, у прыватнасці, Знешэканомбанка і Комплексбанка. Мэта — павелічэнне ўласнага капіталу банкаў. Цяпер сукупны ўласны капітал банкаў рэспублікі складае толькі 180 мільёнаў долараў. Гэта вельмі мала для такой краіны, як наша. Таму Нацбанк вельмі асцярожна ставіцца да дзейнасці на тэрыторыі Беларусі замежных банкаў.

Эканамічная прастора нашай дзяржавы заканадаўча не абаронена. Практычна не існуе законаў, якія рэгламентуюць дзейнасць замежных інвестараў у банкаўскай сферы.

З аднаго боку, Беларусь мае вострую патрэбу ў прытоку замежнага капіталу. З другога, трэба ўжо цяпер вызначыць нормы і правілы работы замежных банкаў ва ўмовах, калі іх у рэспубліцы паявіцца даволі многа. Бо рана ці позна гэта адбудзецца.

У Расіі і ЗША замежным банкам пасля першага года дзейнасці на тэрыторыі гэтых краін забараняецца абслугоўваць нацыянальныя грашовыя патокі — гэта значыць буйную нацыянальную кліентуру.

Закон аб замежных інвестыцыях, які цяпер дзейнічае ў Беларусі, сфарміраваў даволі спрыяльны клімат для работы. Рэспубліканская Асацыяцыя камерцыйных банкаў звярнулася да Прэзідэнта рэспублікі А. Лукашэнкі з просьбай аб увядзенні да канца бягучага года мараторыя на рэгістрацыю ў Беларусі замежных банкаў. Асацыяцыя разлічвае, што за ўказаны тэрмін будзе выпрацавана заканадаўчая аснова для дзейнасці замежных банкаў у Беларусі. Айчынныя банкіры апасаюцца, што пры невялікім уласным капітале беларускіх банкаў прысутнасць буйных замежных банкаў у рэспубліцы можа прывесці да знішчэння нацыянальнай банкаўскай сістэмы.

На жаль, гэтая праблема вырашаецца крайне складана. Нават тыя нязначныя абмежаванні, якія спрабаваў увесці Нацыянальны банк, не стасуюцца з дзеючым заканадаўствам і Міністэрства юстыцыі адмаўляецца рэгістраваць нашы ініцыятывы. Сутнасць іх зводзіцца да стварэння ўмоў, пры якіх сумарны капітал дзеючых на тэрыторыі рэспублікі замежных банкаў не перавышаў бы 20 працэнтаў ад аб'ёму сумарнага ўласнага капіталу беларускіх банкаў.

На сённяшні дзень замежныя банкі ў Беларусі маюць намнога лепшыя ўмовы для работы, чым айчынныя. Перш за ўсё таму, што на замежныя банкі пашыраюцца значныя падатковыя льготы. Яны маюць права неадкладна атрымаць генеральную ліцэнзію на ажыццяўленне валютных аперацый. Беларускія ж банкі, каб атрымаць такую ліцэнзію, абавязаны паспяхова прапрацаваць не менш як год, пасля чаго ім трэба вытрымаць шэраг даволі складаных тэставых узгадненняў.

Больш спрыяльныя ўмовы для замежных банкаў існуюць у Беларусі таксама ў галіне дзеючых нарматываў. Нацыянальны банк упаўнаважаны іх змяняць толькі ў тым выпадку, калі гэта не супярэчыць заканадаўству.

Цяпер разглядаецца пытанне аб рэгістрацыі «Слаўнафтабанка». Калі на абслугоўванне ў гэтых банках пяройдуць прадпрыемствы беларускага паліўна-энергетычнага комплексу, то два буйныя айчынныя банкі акажуцца ў даволі складанай фінансавай сітуацыі. Штодзённыя астаткі грашовых сродкаў на банкаўскіх рахунках прадпрыемстваў беларускага ПЭКа складаюць даволі вялікую долю выдаваемых абодвума банкамі крэдытаў. Цяпер спрабуем дагаварыцца з імі аб тым, каб яны добраахвотна пачалі працаваць на базе менавіта ўласных грашовых рэсурсаў. Трэба ж разумець, што кліент пойдзе абслугоўвацца ў той банк, [illegible]

[illegible]

— Фактычна Беларусь пачалі ўжо актыўна асвойваць расійскія банкіры. Улічваючы намечаныя і ўжо ў многім рэалізуемыя паміж нашымі краінамі інтэграцыйныя працэсы, ці прадугледжваецца стварэнне якіх-небудзь асаблівых умоў для дзейнасці на тэрыторыі Беларусі расійскіх банкаў?

[illegible]

...кіраўніком якога вы былі раней. Гэта рашэнне Прэзідэнта парадзіла чуткі аб верагоднасці вашай адстаўкі з пасады кіраўніка Нацыянальнага банка. Ці ёсць сур'ёзныя падставы для такога прагнозу?

— За ўвесь час свайго існавання «Беларусбанк» правяраўся 214 разоў. Толькі ў 1995 годзе там працавалі 32 спецыяльна створаныя камісіі. [illegible]

50 ВЯДУЧЫХ ПАЛІТЫКАЎ БЕЛАРУСІ, РАСІІ І УКРАІНЫ Ў ЧЭРВЕНІ

У Маскве Барыс Ельцын атрымаў перамогу над Генадзем Зюганавым, у Кіеве прынята новая Канстытуцыя, а ў Мінску палітычную ініцыятыву ў Беларускага народнага фронту перахапіў Вярхоўны Савет.

Аляксандр КІНСБУРСКІ «Vox populi», Міхаіл ПЕТРАЧОЎ «Независимая газета».

Табліца 1

50 вядучых палітыкаў Беларусі ў чэрвені

№№	Прозвішча, імя, імя па бацьку	Сярэдні бал		Пасада
		Чэрвень	Май	
1.	Лукашэнка Аляксандр Рыгоравіч	6,73	7,16	Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь
2.	Шарэцкі Сямён Георгіевіч	5,35	4,08	Старшыня Вярхоўнага Савета, фракцыя аграрыяў
3.	Ганчар Віктар Іосіфавіч	5,25	3,20	Дэпутат Вярхоўнага Савета, фракцыя «Грамадзянскае дзеянне». Кіраўнік Эканамічнага суда СНД
4.	Карпенка Генадзь Дзмітрыевіч	4,82	4,49	Намеснік Старшыні Вярхоўнага Савета, фракцыя «Грамадзянскае дзеянне»
5.	Ціхіня Валерый Гур'евіч	4,67	4,84	Старшыня Канстытуцыйнага суда
6.	Хадыка Юрый Віктаравіч	4,45	5,74	Намеснік старшыні сойма Беларускага народнага фронту
7.	Замяталін Уладзімір Пятровіч	4,09	4,13	Намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта
8.	Мясніковіч Міхаіл Уладзіміравіч	4,02	4,69	Кіраўнік Адміністрацыі Прэзідэнта
9.	Багданкевіч Станіслаў Антонавіч	3,91	3,54	Старшыня Аб'яднанай грамадзянскай партыі, лідэр фракцыі «Грамадзянскае дзеянне» ў Вярхоўным Савеце
10.	Чыгір Міхаіл Мікалаевіч	3,87	3,61	Прэм'ер-міністр
11.	Агалец Валянцін Сцяпанавіч	3,73	3,85	Міністр унутраных спраў
12.	Дабравольскі Аляксандр Альгертавіч	3,69	3,20	Дэпутат Вярхоўнага Савета, фракцыя «Грамадзянскае дзеянне». Намеснік старшыні Аб'яднанай грамадзянскай партыі
13.	Грыб Мечаслаў Іванавіч	3,64	2,43	Дэпутат Вярхоўнага Савета, фракцыя «Саюз працы»
14.	Ціцянкоў Іван Іванавіч	3,58	3,92	Кіраўнік спраў Прэзідэнта
15.	Шэйман Віктар Уладзіміравіч	3,49	3,80	Дзяржсакратар Савета бяспекі
16.	Капітан Васіль Сцяпанавіч	3,47	2,70	Генеральны пракурор
17.	Лябедзька Анатоль Уладзіміравіч	4,44	2,93	Дэпутат Вярхоўнага Савета, фракцыя «Грамадзянскае дзеянне»
18.	Кісель Рыгор Леанідавіч	3,40	2,93	Старшыня Нацыянальнай тэлерадыёкампаніі
19.	Пазняк Зянон Станіслававіч	3,31	4,28	Лідэр Беларускага народнага фронту
20.	Краўчанка Пётр Кузьміч	3,27	3,10	Дэпутат Вярхоўнага Савета, фракцыя «Саюз працы». Старшыня Камісіі па міжнародных справах
21.	Віннікава Тамара Дзмітрыеўна	3,20	3,56	Старшыня Нацыянальнага банка
22.	Новікаў Васіль Мікалаевіч	3,18	3,28	Першы намеснік Старшыні Вярхоўнага Савета, фракцыя камуністаў
23.	Ярмошын Уладзімір Васільевіч	3,09	3,66	Мэр Мінска
24.	Баршчэўскі Лявон Пятровіч	3,05	2,69	В.а. старшыні Беларускага народнага фронту
25.	Слука Алег Георгіевіч	2,98	2,41	Памочнік Прэзідэнта
26.	Бухвостаў Аляксандр Іванавіч	2,95	2,57	Дэпутат Вярхоўнага Савета, фракцыя «Саюз працы». Старшыня прафсаюза работнікаў аўтамабільнага і сельскагаспадарчага машынабудавання
27.	Гразнова Людміла Мікалаеўна	2,91	3,00	Дэпутат Вярхоўнага Савета, фракцыя «Грамадзянскае дзеянне»
28-29.	Знавец Павел Кірылавіч	2,89	2,62	Дэпутат Вярхоўнага Савета, фракцыя «Саюз працы»
28-29.	Філарэт	2,89	2,85	Мітрапаліт Мінскі і Слуцкі
30.	Посахаў Сяргей Аляксеевіч	2,84	2,21	Памочнік Прэзідэнта
31.	Якубовіч Павел Ізотавіч	2,71	2,67	Галоўны рэдактар газеты «Советская Белоруссия»
32.	Данейка Павел Уладзіміравіч	2,69	2,05	Дэпутат Вярхоўнага Савета, фракцыя «Грамадзянскае дзеянне»
33-34.	Калякін Сяргей Іванавіч	2,64	3,54	Член Прэзідыума Вярхоўнага Савета, лідэр фракцыі камуністаў
33-34.	Шушкевіч Станіслаў Станіслававіч	2,64	2,97	Дэпутат Вярхоўнага Савета, фракцыя «Грамадзянскае дзеянне»
35.	Марыніч Міхаіл Афанасьевіч	2,62	2,26	Міністр знешніх эканамічных сувязей
36.	Сянько Уладзімір Ляонавіч	2,60	2,97	Міністр замежных спраў
37.	Шлындзікаў Васіль Міхайлавіч	2,58	2,44	Дэпутат Вярхоўнага Савета, фракцыя «Грамадзянскае дзеянне». Старшыня Камісіі па эканамічнай палітыцы і рэформах
38.	Мацкевіч Уладзімір Аляксандравіч	2,55	2,43	Старшыня Камітэта дзяржаўнай бяспекі
39-40.	Вячорка Вінцук Рыгоравіч	2,36	2,16	Намеснік старшыні сойма Беларускага народнага фронту
39-40.	Каратчэня Іван Міхайлавіч	2,36	2,49	Выканаўчы сакратар СНД. Дэпутат Вярхоўнага Савета, фракцыя «Згода»
41.	Ганчарык Уладзімір Іванавіч	2,35	2,56	Дэпутат Вярхоўнага Савета, фракцыя «Згода». Старшыня Савета Федэрацыі прафсаюзаў
42.	Цапкала Валерый Вільямавіч	2,31	2,28	Першы намеснік міністра замежных спраў
43.	Латыпаў Урал Рамдракавіч	2,27	1,79	Кіраўнік сакратарыята — памочнік Прэзідэнта
44.	Даўгалёў Васіль Барысавіч	2,24	1,85	Віцэ-прэм'ер
45.	Малумаў Юрый Георгіевіч	2,22	2,61	Намеснік Старшыні Вярхоўнага Савета, фракцыя «Згода»
46.	Навумчык Сяргей Іосіфавіч	2,16	2,38	Прэс-сакратар Беларускага народнага фронту
47.	Канаплёў Уладзімір Мікалаевіч	2,15	1,46	Член Прэзідыума Вярхоўнага Савета, лідэр фракцыі «Згода»
48-49.	Антановіч Іван Іванавіч	2,13	2,80	Намеснік міністра замежных спраў
48-49.	Мальцаў Леанід Сямёнавіч	2,13	2,18	Міністр абароны
50.	Бельскі Уладзімір Пятровіч	2,11	1,33	Старшыня Дзяржаўнага камітэта па друку

«Независимая газета», Служба «Vox populi», ТАА «Скарына» 1996 г.

Табліца 2

50 вядучых палітыкаў Расіі ў чэрвені

№№	Прозвішча, імя, імя па бацьку	Сярэдні бал		Пасада
		Чэрвень	Май	
1.	Ельцын Барыс Мікалаевіч	8,75	8,51	Прэзідэнт Расіі
2.	Лужкоў Юрый Міхайлавіч	7,94	6,85	Мэр Масквы, член Савета Федэрацыі
3.	Лебедзь Аляксандр Іванавіч	7,71	4,93	Сакратар Савета бяспекі. Памочнік прэзідэнта па нацыянальнай бяспецы. Дэпутат Дзяржаўнай Думы.
4.	Зюганаў Генадзь Андрэевіч	7,41	6,87	Старшыня КПРФ, лідэр фракцыі камуністаў у Дзяржаўнай Думе
5.	Чарнамырдзін Віктар Сцяпанавіч	7,21	7,04	Прэм'ер-міністр
6.	Яўлінскі Рыгор Аляксеевіч	5,94	6,22	Лідэр Фракцыі «ЯБЛоко» ў Дзяржаўнай Думе
7.	Ілюшын Віктар Васільевіч	5,86	5,04	Першы памочнік прэзідэнта
8.	Каржакоў Аляксандр Васільевіч	5,53	6,20	Былы начальнік службы бяспекі прэзідэнта
9.	Чубайс Анатоль Барысавіч	5,49	3,98	Кіраўнік Аналітычнага цэнтра перадвыбарнага штаба Б. Ельцына
10.	Рабаў Мікалай Цімафеевіч	5,42	4,76	Старшыня Цэнтрвыбаркома
11.	Строеў Ягор Сямёнавіч	5,18	4,75	Старшыня Савета Федэрацыі, губернатар Арлоўскай вобласці
12.	Прымакоў Яўген Максімавіч	4,94	5,75	Міністр замежных спраў
13.	Сатараў Георгій Аляксандравіч	4,92	3,73	Памочнік прэзідэнта
14.	Барсукоў Міхаіл Іванавіч	4,81	4,90	Былы дырэктар Федэральнай службы бяспекі
15.	Ліфшыц Аляксандр Якаўлевіч	4,76	4,70	Памочнік прэзідэнта
16.	Дубінін Сяргей Канстанцінавіч	4,71	4,47	Старшыня Цэнтральнага банка
17-18.	Кулікоў Анатоль Сяргеевіч	4,52	4,48	Міністр унутраных спраў
17-18.	Селязнёў Генадзь Мікалаевіч	4,52	4,87	Старшыня Дзяржаўнай Думы, фракцыя камуністаў
19.	Грачоў Павел Сяргеевіч	4,48	5,22	Былы міністр абароны
20.	Алексій II	4,40	4,69	Патрыярх Маскоўскі і ўсяе Русі
21.	Малашанка Ігар Яўгенавіч	4,35	3,52	Кіраўнік тэлекампаніі НТБ
22.	Жырыноўскі Уладзімір Вольфавіч	4,28	5,16	Старшыня ЛДПР, лідэр фракцыі ЛДПР у Дзяржаўнай Думе
23-25.	Купцоў Валянцін Аляксандравіч	4,27	4,48	Дэпутат Дзяржаўнай Думы, фракцыя камуністаў, першы намеснік старшыні КПРФ. Кіраўнік перадвыбарнага штаба Г. Зюганава
23-25.	Нямцоў Барыс Яфімавіч	4,27	4,53	Губернатар Ніжагародскай вобласці, член Савета Федэрацыі
23-25.	Саскавец Алег Мікалаевіч	4,27	4,80	Былы першы віцэ-прэм'ер
26.	Ягораў Мікалай Дзмітрыевіч	4,24	4,71	Кіраўнік адміністрацыі прэзідэнта
27.	Каданнікаў Уладзімір Васільевіч	4,22	4,62	Першы віцэ-прэм'ер
28.	Скуратаў Юрый Ільіч	4,15	4,54	Генеральны пракурор
29.	Філатаў Сяргей Аляксандравіч	4,08	3,69	Кіраўнік перавыбарнага штаба Б. Ельцына
30.	Масхадаў Аслан Аліевіч	4,06	3,91	Начальнік штаба ўзброеных фарміраванняў апазіцыі Чачэнскай Рэспублікі
31.	Росель Эдуард Эдгардавіч	4,04	4,60	Губернатар Свярдлоўскай вобласці, член Савета Федэрацыі
32.	Заўгаеў Доку Гапуравіч	4,00	3,98	Кіраўнік Чачэнскай Рэспублікі, член Савета Федэрацыі
33-34.	Батурын Юрый Міхайлавіч	3,98	4,46	Памочнік прэзідэнта
33-34.	Калеснікаў Міхаіл Пятровіч	3,98	3,33	Начальнік Генеральнага Штаба
35-36.	Кісялёў Яўген Аляксеевіч	3,96	3,67	Вядучы тэлепраграмы «Вынікі»
35-36.	Шайміеў Мінцімер Шарыпавіч	3,96	4,24	Прэзідэнт Рэспублікі Татарстан, член Савета Федэрацыі
37.	Панскоў Уладзімір Георгіевіч	3,92	3,81	Міністр фінансаў
38.	Тарпішчаў Шаміль Анвяравіч	3,91	3,44	Старшыня Дзяржаўнага камітэта па фізічнай культуры і турызму, саветнік прэзідэнта па спорту
39.	Нікалаеў Андрэй Іванавіч	3,83	3,98	Дырэктар Федэральнай пагранічнай службы
40-41.	Лобаў Алег Іванавіч	3,76	3,06	Першы віцэ-прэм'ер
40-41.	Тулееў Амангельды Малдагазыевіч	3,76	3,83	Старшыня заканадаўчага сходу Кемераўскай вобласці, член Савета Федэрацыі
42.	Міхайлаў Вячаслаў Аляксандравіч	3,74	3,48	Міністр па справах нацыянальнасцей
43.	Какошын Андрэй Афанасьевіч	3,72	3,35	Першы намеснік міністра абароны
44.	Ілюхін Віктар Іванавіч	3,62	3,47	Дэпутат Дзяржаўнай Думы, фракцыя камуністаў, старшыня Камітэта па бяспецы
45.	Цяжлоў Анатоль Сцяпанавіч	3,57	2,92	Губернатар Маскоўскай вобласці, член Савета Федэрацыі
46.	Наздраценка Яўген Іванавіч	3,54	2,98	Губернатар Прыморскага краю, член Савета Федэрацыі
47.	Бяляеў Сяргей Георгіевіч	3,52	3,37	Дэпутат Дзяржаўнай Думы. Лідэр фракцыі «Наш дом — Расія»
48.	Анпілаў Віктар Іванавіч	3,51	3,97	Лідэр руху «Працоўная Расія»
49.	Ясін Яўген Рыгоравіч	3,45	3,98	Міністр эканомікі
50	Шохін Аляксандр Мікалаевіч	3,43	3,28	Першы намеснік старшыні Дзяржаўнай Думы, фракцыя «Наш дом — Расія».

«Независимая газета», Служба «Vox populi», 1996 г.

Табліца 3

50 вядучых палітыкаў Украіны ў чэрвені

№№	Прозвішча, імя, імя па бацьку	Сярэдні бал		Пасада
		Чэрвень	Май	
1.	Кучма Леанід Данілавіч	8,39	8,59	Прэзідэнт Украіны
2.	Мароз Аляксандр Аляксандравіч	7,95	7,18	Старшыня Вярхоўнай Рады
3.	Лазарэнка Павел Іванавіч	7,53	7,26	Прэм'ер-міністр, дэпутат Вярхоўнай Рады
4.	Гарбулін Уладзімір Паўлавіч	7,12	6,87	Сакратар Савета нацыянальнай бяспекі пры прэзідэнце, саветнік прэзідэнта па нацыянальнай бяспецы
5.	Табачнік Дзмітрый Уладзіміравіч	6,68	6,62	Кіраўнік адміністрацыі прэзідэнта
6.	Юшчанка Віктар Андрэевіч	5,40	5.20	Старшыня праўлення Нацыянальнага банка
7.	Сірата Міхаіл Андрэевіч	5,17	4,55	Кіраўнік часовай спецыяльнай камісіі Вярхоўнай Рады па дапрацоўцы Канстытуцыі Украіны
8.	Сіманенка Пётр Мікалаевіч	5,15	5,28	Лідэр Кампартыі, дэпутат Вярхоўнай Рады
9.	Емец Аляксандр Іванавіч	4,85	5,05	Віцэ-прэм'ер Вярхоўнай Рады
10.	Пуставойценка Валерый Паўлавіч	4,75	4,90	Міністр Кабінета Міністраў
11.	Марчук Яўген Кірылавіч	4,56	6,61	Дэпутат Вярхоўнай Рады
12.	Чарнавіл Вячаслаў Максімавіч	4,51	4,72	Лідэр фракцыі Народнага Руху, дэпутат Вярхоўнай Рады
13.	Удавенка Генадзь Іосіфавіч	4,45	4,39	Міністр замежных спраў
14.	Радчанка Уладзімір Іванавіч	4,35	4,43	Старшыня Службы бяспекі Украіны
15.	Дурдзінец Васіль Васільевіч	4,22	3,72	Першы віцэ-прэм'ер, дэпутат Вярхоўнай Рады
16-17.	Шмараў Валерый Мікалаевіч	4,12	4,18	Міністр абароны
16-17.	Шчэрбань Уладзімір Пятровіч	4,12	4,46	Кіраўнік адміністрацыі Данецкай вобласці, лідэр Ліберальнай партыі, дэпутат Вярхоўнай Рады
18.	Галаваты Сяргей Пятровіч	4,02	4,72	Міністр юстыцыі, дэпутат Вярхоўнай Рады
19.	Ткачэнка Аляксандр Мікалаевіч	3,92	4,40	Намеснік старшыні Вярхоўнай Рады
20-21.	Краўчук Леанід Макаравіч	3,90	4,28	Дэпутат Вярхоўнай Рады
20-21.	Лаўрыновіч Аляксандр Уладзіміравіч	3,90	3,58	Дэпутат Вярхоўнай Рады, каардынатар фракцыі Народнага руху
22.	Осыка Сяргей Рыгоравіч	3,89	4,17	Міністр знешнеэканамічных сувязей і гандлю
23.	Кулік Зіновій Уладзіміравіч	3,75	4,08	Старшыня Дзяржкамітэта па тэле- і радыёвяшчанню
24.	Кінах Анатоль Кірылавіч	3,63	3,50	Віцэ-прэм'ер
25.	Краўчанка Юрый Фёдаравіч	3,62	3,65	Міністр унутраных спраў
26.	Стратовіч Уладзімір Мікалаевіч	3,60	3,62	Старшыня камісіі Вярхоўнай Рады па пытаннях прававой палітыкі і судова-прававой рэформы
27-28.	Варсінаў Рыгор Трафімавіч	3,57	3,61	Генеральны пракурор
27-28.	Еханураў Юрый Іванавіч	3,57	3,58	Старшыня Фонду дзяржмаёмасці
29.	Шпек Раман Васільевіч	3,51	4,13	Віцэ-прэм'ер (да 02.07), дэпутат Вярхоўнай Рады
30.	Мацвіенка Анатоль Сяргеевіч	3,47	2,84	Лідэр Народна-дэмакратычнай партыі, в. а. кіраўніка адміністрацыі Вінніцкай вобласці
31.	Чыж Іван Сяргеевіч	3,41	3,26	Дэпутат Вярхоўнай Рады, лідэр фракцыі Сацыялістычнай партыі
32.	Пінзенік Віктар Міхайлавіч	3,39	3,49	Віцэ-прэм'ер, дэпутат Вярхоўнай Рады
33.	Мусіяка Віктар Лаўрэнцьевіч	3,32	2,94	Прадстаўнік прэзідэнта ў парламенце (да 27.06), дэпутат Вярхоўнай Рады
34.	Собалеў Сяргей Уладзіслававіч	3,29	3,97	Дэпутат Вярхоўнай Рады, лідэр фракцыі «Рэформы»
35-36.	Дзёмін Алег Аляксеевіч	3,24	3,41	В. а. кіраўніка адміністрацыі Харкаўскай вобласці, намеснік Старшыні Вярхоўнай Рады
35-36.	Супрунюк Яўген Уладзіміравіч	3,24	3,11.	Старшыня Вярхоўнага Савета Аўтаномнай Рэспублікі Крым.
37.	Еўтухоў Васіль Іванавіч	3,05	3,15	Віцэ-прэм'ер, дэпутат Вярхоўнай Рады
38-42.	Заец Іван Аляксандравіч	3,02	2,85	Дэпутат Вярхоўнай Рады, адзін з лідэраў фракцыі Народнага руху
38-42.	Курас Іван Фёдаравіч	3,02	3,40	Віцэ-прэм'ер
38-42.	Кушнароў Яўген Пятровіч	3,02	-	Мэр Харкава
38-42.	Філарэт	3,02	3,25	Патрыярх Кіеўскі і ўсяе Украіны—Русі (УПЦ Кіеўскага Патрыярхата)
38-42.	Яцуба Уладзімір Рыгоравіч	3,02	-	Першы намеснік кіраўніка адміністрацыі прэзідэнта
43.	Гурвіц Эдуард Іосіфавіч	2,97	3,13	Мэр Адэсы, дэпутат Вярхоўнай Рады
44.	Чубараў Рэфат	2,85	-	Адзін з лідэраў меджліса крымска-татарскага народа, намеснік старшыні Вярхоўнага Савета Крыма
45.	Вітрэнка Наталля Міхайлаўна	2,82	2,92	Старшыня Прагрэсіўнай сацыялістычнай партыі, дэпутат Вярхоўнай Рады
46.	Уладзімір	2,81	2,91	Мітрапаліт Кіеўскі і ўсяе Украіны (УПЦ Маскоўскага патрыярхата)
47.	Гецьман Вадзім Пятровіч	2,80	3,14	Дэпутат Вярхоўнай Рады, лідэр фракцыі «Незалежныя»
48.	Кастэнка Юрый Іванавіч	2,79	-	Міністр навакольнага асяроддзя і ядзернай бяспекі, дэпутат Вярхоўнай Рады
49-51.	Літвін Уладзімір Міхайлавіч	2,75	-	Намеснік кіраўніка адміністрацыі прэзідэнта Украіны
49-51.	Алейнік Барыс Ільіч	2,75	-	Старшыня камісіі Вярхоўнай Рады па замежных справах і сувязях з СНД
49-51.	Суслаў Віктар Іванавіч	2,75	2,94	Старшыня Камісіі Вярхоўнай Рады па пытаннях фінансаў і банкаўскай дзейнасці

«Независимая газета», Служба «Vox populi» КЦПІК. 1996 г.

Служба вывучэння грамадскай думкі «Vox populi» і «Независимая газета» (Масква) сумесна з фірмай «Скарына» (Мінск) і Цэнтрам палітычных даследаванняў і канфліктalогіі (Кіеў) працягваюць вызначэнне 50-ці найбольш уплывовых палітыкаў Беларусі, Расіі і Украіны па выніках штомесячнага апытання экспертаў.

У прадстаўленых табліцах 1, 2 і 3 пазначана: рангавае становішча вядучых палітыкаў Беларусі, Расіі і Украіны (з 1-га па 50-е) і сярэдні бал, які фіксуе ступень уплыву кожнага на ўнутраную і знешнюю палітыку іх краін у мінулым месяцы. Для ацэнкі меры ўплывовасці выкарыстоўвалася 10-бальная шкала, дзе «10» азначае максімальную, а «1» — мінімальную ступень уздзеяння. Калі палітык, у адпаведным, на думку экспертаў, наогул, не аказаў ніякага ўплыву на палітычную сітуацыю ў сваёй краіне, то яму выстаўлялася нулявая ацэнка.

У папярэдніх спісах для вызначэння 50-ці найбольш уплывовых палітыкаў былі прадстаўлены найбольш прыкметныя фігуры заканадаўчай, выканаўчай і судовай уладаў трох краін, лідэры вядучых палітычных партый і грамадскіх арганізацый, значныя рэлігійныя дзеячы, рэгіянальныя кіраўнікі, якія дзейнічаюць на агульнадзяржаўным узроўні. Меру іх уплыву вызначалі ў Мінску 55, у Маскве 58, а ў Кіеве 44 эксперты. Гэта — кіраўнікі сродкаў масавай інфармацыі, палітычныя аглядальнікі і вядучыя палітолагі. У апытанні прымалі ўдзел эксперты рознай (ліберальнай, нацыянал-дэмакратычнай, цэнтрысцкай і сацыялістычнай) арыентацыі.

На Беларусі апытанне праводзілася з 25 па 28 чэрвеня, у Расіі — з 24 па 26, а на Украіне — з 1 па 4 ліпеня.

Спіс 50-ці вядучых палітыкаў Рэспублікі Беларусь штомесячна публікуецца ў «Народнай газеце», а Расіі і Украіны — у «Независимой газете» (Масква). На падставе гэтых публікацый, спецыяльна для «Звязды», рыхтуецца выніковы матэрыял пра палітыкаў трох брацкіх славянскіх дзяржаў.

У чэрвені асноўнай палітычнай падзеяй у Расіі сталі прэзідэнцкія выбары, а на Украіне — прыняцце новай Канстытуцыі. У Маскве і ў Кіеве Барыс Ельцын і Леанід Кучма, у ходзе выбарчай кампаніі і канстытуцыйнага працэсу, атрымалі перамогу над левай апазіцыяй. У мінулым месяцы галоўныя падзеі ў Расіі адбываліся на выбарчых участках, а на Беларусі і Украіне — у сценах парламентаў.

Асноўныя змены на расійскім палітычным Алімпе звязаны ў чэрвені, натуральна, з вынікамі першага тура прэзідэнцкіх выбараў і кадравымі перастаноўкамі ў вышэйшых эшалонах выканаўчай улады, якія адбыліся пасля іх. Па выніках праведзенай экспертызы Барыс Ельцын захаваў і нават умацаваў сваё палітычнае лідэрства. У мінулым месяцы яго сярэдні бал (8,75) быў самым высокім за апошнія амаль паўтара года, з лютага 95-га.

Значныя змены зафіксаваны ў першай троіцы: на другім месцы Юрый Лужкоў, які атрымаў амаль аднадушную падтрымку масквічоў на выбарах мэра сталіцы, на 3-м — «бронзавы прызёр» першага тура прэзідэнцкіх выбараў, новы сакратар Савета бяспекі РФ Аляксандр Лебедзь. Старшыня ЦК КПРФ Генадзь Зюганаў і прэм'ер-міністр Віктар Чарнамырдзін, хоць і прыбавілі палітычнай вагі за мінулы месяц, аказаліся толькі на 4-м і 5-м месцах адпаведна.

Рэзка ўзрасла ў чэрвені палітычная вага кіраўнікоў перадвыбарчага штаба Ельцына: Віктара Ілюшына (7), Анатоля Чубайса (9), Георгія Сатарава (13) і Сяргея Філатава (29).

У Рэспубліцы Беларусь Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка па-ранейшаму застаецца нязменным лідэрам Алімпа ўлады. Цяпер яго адрыў ад іншых палітыкаў некалькі скараціўся, што можна патлумачыць адпачынкам кіраўніка дзяржавы. У чэрвені другое месца ў спісе вядучых палітыкаў упершыню заняў Старшыня Вярхоўнага Савета Сямён Шарэцкі. У мінулым месяцы Вярхоўны Савет прыкметна актывізаваў сваю законатворчую дзейнасць. У выніку цэнтр палітычнага жыцця краіны паступова перамясціўся з мінскіх вуліц і плошчаў у сцены парламента.

Разам з Аляксандрам Лукашэнкам і Сямёнам Шарэцкім у першую дзесятку беларускіх палітыкаў у чэрвені ўвайшлі: дэпутат Вярхоўнага Савета і кіраўнік Эканамічнага суда СНД Віктар Ганчар, намеснік Старшыні Вярхоўнага Савета Генадзь Карпенка, старшыня Канстытуцыйнага суда Валерый Ціхіня, адзін з лідэраў Беларускага народнага фронту Юрый Хадыка, намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Уладзімір Замяталін, кіраўнік Адміністрацыі Прэзідэнта Міхаіл Мясніковіч, лідэр парламенцкай фракцыі «Грамадзянскае дзеянне» Станіслаў Багданкевіч і прэм'ер-міністр Міхаіл Чыгір.

Сенсацыйны рэйтынг Юрыя Хадыкі за месяц прыкметна знізіўся, але і на шостым месцы ён выглядае сярод вышэйшых дзяржаўных чыноўнікаў як белая варона. Упершыню за паўгода старшыня Канстытуцыйнага суда Валерый Ціхіня заняў пятае месца, саступіўшы свае пазіцыі адразу тром прадстаўнікам Вярхоўнага Савета. Відаць, беларуская палітыка паступова пераадольвае негатыўныя вынікі мінулагодняга парламенцкага крызісу. І ва ўмовах эфектыўнага функцыяніравання ўсіх галін улады Вярхоўны Савет, бясспрэчна, становіцца больш моцнай і ўплывовай палітычнай структурай, чым Канстытуцыйны суд.

У чэрвені з «вышэйшай лігі» беларускай палітыкі выбылі пяць дзяржаўных дзеячаў: старшыня Беларускай сацыял-дэмакратычнай Грамады Мікалай Статкевіч, старшыня парламенцкай Камісіі па правах чалавека, нацыянальных пытаннях і сродках масавай інфармацыі Ігар Катляроў, дэпутат Вярхоўнага Савета Уладзімір Нісцюк, намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Аляксандр Абрамовіч і старшыня парламенцкай Камісіі па бюджэту Уладзімір Башарымаў. Вакантныя месцы ў «клубе 50-ці» занялі: дэпутат Вярхоўнага Савета Павел Данейка (32-е месца), кіраўнік сакратарыята — памочнік Прэзідэнта Урал Латыпаў (43-е), віцэ-прэм'ер Васіль Даўгалёў (44-е), лідэр парламенцкай франкцыі «Згода» Уладзімір Канаплёў (47-е) і старшыня Дзяржаўнага камітэта па друку Уладзімір Бельскі (50-е).

У чэрвені палітычнымі «зоркамі», чый рэйтынг павялічыўся больш чым на бал, сталі: Старшыня Вярхоўнага Савета Сямён Шарэцкі, дэпутат Вярхоўнага Савета і кіраўнік Эканамічнага суда СНД Віктар Ганчар і дэпутат Вярхоўнага Савета экс-спікер Мечаслаў Грыб.

Усяго ў спіс вядучых палітыкаў Беларусі ў чэрвені ўвайшлі 20 дэпутатаў Вярхоўнага Савета, 8 кіраўнікоў прэзідэнцкіх структур, 10 членаў урада і 12 прадстаўнікоў іншых дзяржаўных і грамадскіх арганізацый (гл. табліцу 4).

Няма сумнення ў тым, што самай важнай і драматычнай палітычнай падзеяй Украіны ў чэрвені быў канстытуцыйны працэс і, асабліва, яго кароткі і нечаканы фінал.

У чэрвені, як і раней, першае месца займае Леанід Кучма, адзіны, хто пераадолеў 8-бальны бар'ер. Аднак на гэты раз кіраўнік парламента Аляксандр Мароз абагнаў прэм'ера. Бар'ер у 7 балаў пераадолелі тры палітыкі: Аляксандр Мароз, прэм'ер-міністр Павел Лазарэнка і сакратар Савета нацыянальнай бяспекі Уладзімір Гарбулін.

З 6-га на 11-е месца спусціўся былы прэм'ер-міністр Яўген Марчук. Некалькі знізіўся рэйтынг і лідэра камуністаў Пятра Сіманенкі. Гэта можна звязаць з тым, што камуністы прайгралі «бой за Канстытуцыю»: ім не ўдалося ні заблакіраваць яе прыняцце, ні ўнесці вельмі важныя змяненні, на якіх яны настойвалі (у прыватнасці, па пытаннях дзяржаўнай сімволікі).

Табліца 4.

Службовая структура палітычнай эліты Беларусі, Расіі і Украіны ў чэрвені (па рэйтынгу 50 вядучых палітыкаў)

Службовыя групы дзяржаўных дзеячаў	Беларусь		Расія		Украіна	
	Чэрвень	Май	Чэрвень	Май	Чэрвень	Май
1. Дэпутаты вышэйшых органаў заканадаўчай улады (Вярхоўнага Савета, Дзяржаўнай Думы і Вярхоўнай Рады)	20	21	6	9	16	17
2. Прадстаўнікі Адміністрацыі Прэзідэнта і іншых структур прэзідэнцкай улады	8	8	8(1)	7	6(1)	5(2)
3. Члены ўрада, уключаючы кіраўнікоў сілавых ведамстваў	10	8	15	12	17(8)	17(7)
4. Кіраўнікі мясцовых органаў улады: гарадскога, абласнога (а ў Расіі і на Украіне — рэспубліканскага) звяна	1	1	10	10	7(3)	5(4)
5. Прадстаўнікі судовых органаў, пракуратуры і кантрольнай палаты	2	2	1	1	1	1
6. Кіраўнікі фінансавых структур і прадпрымальніцкіх арганізацый	1	1	1	2	1	1
7. Прадстаўнікі рэлігійных арганізацый	1	1	1	1	2	2
8. Кіраўнікі сродкаў масавай інфармацыі	2	2	2	3	1	1
9. Лідэры пазапарламенцкіх партый	5	6	1	2	-	1
10. Прадстаўнікі іншых дзяржаўных і грамадскіх структур	-	-	3	3	-	-
Усяго	**50**	**50**	**50**	**50**	**51**	**50**

ЗАЎВАГА. У дужках указваецца, колькі дадзеных кіраўнікоў цэнтральных і мясцовых органаў выканаўчай улады адначасова з'яўляюцца дэпутатамі парламента.

ЖАК ШЫРАК СПАДЗЯЕЦЦА, ШТО ДРУЖБА І СУПРАЦОЎНІЦТВА ПАМІЖ БЕЛАРУССЮ І ФРАНЦЫЯЙ БУДУЦЬ УМАЦОЎВАЦЦА

Прэзідэнт Французскай Рэспублікі Жак Шырак накіраваў у адрас Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь Аляксандра Лукашэнкі віншавальнае пасланне з нагоды нацыянальнага свята — Дня незалежнасці.

«Я маю гонар накіраваць Вашаму Правасхадзіцельству мае самыя гарачыя віншаванні. Дазвольце мне праз некаторы час пасля Вашага візіту ў Францыю яшчэ раз падкрэсліць маё жаданне бачыць сувязі дружбы і супрацоўніцтва паміж нашымі двума народамі ўсё больш і больш мацнеючымі ў будучыні», — гаворыцца ў пасланні.

БЕЛТА.

ІЗРАІЛЬ ЗАЦІКАЎЛЕНЫ Ў РАЗВІЦЦІ ЦЁПЛЫХ АДНОСІН З БЕЛАРУССЮ

«Мы з нецярпеннем чакаем цеснага супрацоўніцтва з вамі і вашым урадам у справе гарантыі бяспекі і ўмацавання міру ў нашым рэгіёне, а таксама развіцця цёплых адносін паміж Беларуссю і Ізраілем на карысць нашых народаў», — гаворыцца ў тэлеграме кіраўніка ўрада Ізраіля Біньяміна Нетаньяху, дасланай на імя Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь Аляксандра Лукашэнкі з нагоды нацыянальнага свята — Дня незалежнасці.

Прэм'ер-міністр Ізраіля падзякаваў беларускаму Прэзідэнту за віншаванні з нагоды яго выбрання на гэту пасаду.

БЕЛТА.

ПРЭЗІДЭНТ ЛІТВЫ ПАЖАДАЎ БЕЛАРУСКАМУ НАРОДУ ПРАЦВІТАННЯ І ДАБРАБЫТУ

Прэзідэнт Літвы Альгірдас Бразаўскас накіраваў Прэзідэнту Беларусі Аляксандру Лукашэнку віншавальную тэлеграму з нагоды нацыянальнага свята нашай рэспублікі — Дня незалежнасці.

Кіраўнік літоўскай дзяржавы з задавальненнем адзначыў, што паміж абедзвюма краінамі склаліся добрасуседскія адносіны, заснаваныя на прынцыпах роўнасці і ўзаемавыгаднага супрацоўніцтва. Альгірдас Бразаўскас пажадаў усяму беларускаму народу працвітання і дабрабыту.

БЕЛТА.

ПРЭЗІДЭНТ МАЛЬТЫ З ПАЖАДАННЯМІ ПРАГРЭСУ І ПРАЦВІТАННЯ

Моцнага здароўя Прэзідэнту нашай рэспублікі, а народу Беларусі — прагрэсу і працвітання пажадаў Прэзідэнт Рэспублікі Мальты Уга Міфсуд Банічы ў тэлеграме, дасланай на імя кіраўніка нашай дзяржавы з нагоды Дня Незалежнасці.

БЕЛТА.

ШЧАСЛІВАЙ БУДУЧЫНІ БЕЛАРУСКАМУ НАРОДУ ПАЖАДАЎ ВЯЛІКІ ГЕРЦАГ ЛЮКСЕМБУРГСКІ ЖАН

На імя кіраўніка беларускай дзяржавы прыйшла віншавальная тэлеграма ад Вялікага герцага Люксембургскага Жана.

Ён пажадаў усяго найлепшага Аляксандру Лукашэнку, а таксама шчаслівай будучыні народу Рэспублікі Беларусь.

БЕЛТА.

СНАРАДЫ НА СТАНЦЫІ

Нягледзячы на час, вайна працягвае напамінаць аб сабе. На гэты раз новая сустрэча з ёе адгаласкам адбылася ў сапёраў у Полацкім парку чыгуначнай станцыі «Віцебск».

Як паведамілі ў прэс-групе УУС на транспарце, па сігналу, які паступіў у Віцебскі аддзел транспартнай міліцыі ад кіраўніцтва станцыі, на месца выехалі сапёры вайсковай часці. Яны выявілі і абясшкодзілі трыста 152-міліметровых снарадаў і восем 50-міліметровых мін для мінамёта.

Надзея НІКАЛАЕВА.

ЗАТРЫМАНЫ ЮНЫ «ТЭРАРЫСТ»

У нядзелю апоўдні ў дзяжурную частку УУС Гомельскага аблвыканкама пазваніў невядомы і пагражаў узарваць адміністрацыйны будынак міліцыі, калі праз дзве гадзіны яму не будзе выплачана 4 мільёны долараў.

Роўна праз дзве гадзіны каля рэстарана «Цэнтральны», які размешчаны побач з УУС, ананім, які падазраваўся ў шантажы, быў затрыманы. Ім аказаўся дзевяцікласнік з Маскоўскай вобласці, які прыехаў у госці да сваякоў. Навошта расійскаму госцю спатрэбілася столькі валюты, адкажа следства. Але, як растлумачылі карэспандэнту БЕЛТА ў прэс-службе УУС, юнаму зламысніку і яго бацькам за такі званок, у лепшым выпадку, прыйдзецца заплаціць вялікі штраф.

Віктар КОТАЎ, БЕЛТА.

ПОГЛЯД

ЗАЯВА СЯМІ. АЦЭНКІ І КАМЕНТАРЫІ

Звычайна ліпень вызначаецца адносным зацішшам у палітычным жыцці дзяржаў. Гэта абумоўлена перыядам летніх водпускаў у структурах дзяржаўнай улады, і нават парламенты прыпыняюць у гэты час працу, вяртаючыся да заканатворчай дзейнасці толькі восенню. Аднак у Беларусі сёлетні ліпень, асабліва яго канец, выдаўся даволі гарачы.

Днямі лідэры сямі буйнейшых палітычных арганізацый краіны — С. Шарэцкі, С. Багданкевіч, В. Палевікова, А. Бухвостаў, М. Статкевіч, Ю. Хадыка і С. Калякін, якія прадстаўляюць Аграрную і Аб'яднаную грамадзянскую партыі, Партыю жанчын «Надзея» і Партыю працы, Беларускую сацыял-дэмакратычную партыю і Партыю Беларускага народнага фронту, а таксама Партыю камуністаў, выступілі з сумесным зваротам да грамадзян Рэспублікі Беларусь. Не звярнуць увагу на гэты дакумент нельга. Па-першае, відаць, упершыню ў навейшай гісторыі Беларусі разам паставілі свае подпісы прадстаўнікі амаль што процілеглых па поглядах палітычных арганізацый. Па-другое, пералічаныя арганізацыі прадстаўляюць даволі вялікую частку насельніцтва Беларусі, маюць больш чым сур'ёзнае прадстаўніцтва ў Вярхоўным Савеце.

Самі аўтары звароту тлумачаць яго з'яўленне «занепакоенасцю лёсам краіны, дзеяннямі Прэзідэнта і яго атачэння». Гэта своеасаблівая ацэнка двухгадовай дзейнасці новых беларускіх уладаў. І, шчыра кажучы, прыемнага для іх там мала: у звароце вылучаецца шэраг папрокаў і абвінавачанняў у адрас выканаўчай улады і персанальна Аляксандра Лукашэнкі. Напрыклад, сямёрка адзначае, што «ў нашым грамадстве становіцца нормай парушэнне законаў, працоўных і сацыяльных правоў грамадзян тымі, хто павінен сачыць за іх выкананнем. Горш таго, сам Прэзідэнт стаў парушальнікам Канстытуцыі і законаў рэспублікі. Канстытуцыйны суд прызнаў неадпаведнымі Канстытуцыі 16 указаў кіраўніка краіны». Асаблівую ўвагу ўдзяляюць лідэры партый ініцыятыве чарговага рэферэндуму, які прапаноўвае Прэзідэнт. «Замест прадуктыўнай працы, — пішуць яны, — грамадству навязваецца правядзенне рэферэндуму, на які, дарэчы, знаходзяцца і сродкі. Як стала вядома, на рэферэндум прадугледжваецца вынесці праект ужо новай Канстытуцыі. Ён падрыхтаваны групай людзей без удзелу вышэйшага прадстаўнічага і адзінага заканадаўчага органа ўлады — Вярхоўнага Савета. Мэта, да якой імкнуцца ініцыятары рэферэндуму, прывядзе да неабмежаванай улады адной асобы на многія гады. Рэспубліка можа ператварыцца па сутнасці ў дзяржаву з таталітарным рэжымам».

Адначасова аўтары звароту прызнаюць, што «немалая доля віны за стварэнне прававога хаосу ляжыць таксама на Вярхоўных Саветах XII і XIII скліканняў, якія не здолелі стварыць эфектыўную сістэму процівагаў галін выканаўчай і заканадаўчай улады».

«Мы звяртаемся да вас — рабочыя, сяляне, прадстаўнікі інтэлігенцыі, — зразумейце, што адбываецца на самай справе ў нашай краіне!» — пішуць кіраўнікі сямі партый. У заключэнне свайго звароту яны прапануюць правесці ў бліжэйшыя дні «круглы стол» з удзелам прадстаўнікоў палітычных партый і грамадскіх аб'яднанняў, а таксама Прэзідэнта, прэм'ер-міністра, старшынь Вярхоўнага Савета і Канстытуцыйнага суда і абмеркаваць пытанне аб сацыяльна-палітычным і эканамічным стане краіны, выпрацаваць падыходы, «якія б садзейнічалі ўстанаўленню ўзаемапаразумення ў нашым грамадстве і гарантавалі б выкананне Канстытуцыі і законаў Рэспублікі Беларусь».

Улічваючы характар звароту, мы не маглі не выслухаць і адваротны бок. Пракаменціраваць дакумент згадзіўся памочнік Прэзідэнта Сяргей Посахаў, паколькі менавіта ён курыруе пытанні ўзаемаадносінаў Адміністрацыі Прэзідэнта з партыямі і грамадскімі аб'яднаннямі Беларусі.

— Я рэзка адмоўна ўспрымаю гэты дакумент, — сказаў С. Посахаў. — Кіраўнікі партый з нейкім зларадствам абвінавачваюць Прэзідэнта ў быццам бы створаным ім усебаковым эканамічным крызісе. Спадары «бэнээфаўцы» забыліся, мабыць, што з іх падачы ў адзін момант былі разарваны эканамічныя сувязі Беларусі з астатнімі рэспублікамі Савецкага Саюза, дзякуючы чаму беларускі «зборачны цэх» апынуўся на мяжы катастрофы. Спадар Багданкевіч, мусіць, забыў, што менавіта створаная ім банкаўская сістэма высмактала з беларускай эканомікі ўсе фінансавыя сокі. Спадары аграрныя начальнікі так хутка забылі, як пад шумок расцягвалі калгасную маёмасць. Не выпадкова ж Прэзідэнт зняў з пасад трэцюю частку старшынь калгасаў, а астатніх узяў пад свой жорсткі кантроль.

— Тым не менш, нельга, мабыць, ігнараваць гэтую заяву, паколькі пад ёй стаяць подпісы розных людзей, якіх наўрад ці можна абвінаваціць у нейкай змове?

— У мяне выклікае здзіўленне аб'яднанне ў антыпрэзідэнцкай кампаніі палітыкаў, якія прапагандуюць настолькі розныя погляды. Палюбоўны саюз камуніста Калякіна і аграрніка Шарэцкага з лідэрамі БНФ, банкірамі-капіталістамі, правадырамі нацыянал-сацыялізму супраць Прэзідэнта можа тлумачыцца толькі адным: гэтым спадарам-таварышам няма ніякай справы да рэальнага становішча працоўнага народа. Яны растапталі прынцыпы і праграмы сваіх партый, здрадзілі інтарэсам радавых членаў і аб'ядналіся ў нянавісці супраць Прэзідэнта, паколькі стварылася пагроза адрыву іх ад кармушак. Нездарма ж сярод іх аказалася так шмат «былых». Асабліва хацелася б адзначыць: радавым камуністам, мабыць, малавядома, што лідэры ПКБ ніколі на справе не падтрымлівалі Прэзідэнта, не галасавалі за яго прапановы. Больш таго, большай гістарычнай ганьбы, чым саюз першага сакратара ЦК ПКБ з нацыянал-радыкаламі, нельга нават уявіць. Асабістыя фінансавыя інтарэсы Калякіна і Лашкевіча прымушаюць іх ісці ў абдымкі да спадароў Багданкевіча, Карпенкі, Пазняка, Статкевіча ды іншых. Яны па плячах радавых членаў партыі залезлі ў кіруючыя і дэпутацкія крэслы і зараз імкнуцца скінуць Прэзідэнта, які адстойвае інтарэсы простага народа. А лідэры аграрыяў павялі атаку на кіраўніка дзяржавы, разлічваючы знайсці сабе сяброў сярод класавых і палітычных праціўнікаў. Уражвае той страх, які праявілі гэтыя палітычныя лідэры пры слове «рэферэндум». Боязь усенароднага волевыяўлення яскрава паказвае сапраўдны дэмакратызм гэтых так званых дэмакратаў. Акрамя таго, пастаянна кідаюцца ў народ словы «дыктатура», «хунта». Я быў на нядаўнім шэсці, дзе яго ўдзельнікі ў непрыстойнай форме абражалі Прэзідэнта. Скажыце, ці магчыма было б такое ў таталітарнай дзяржаве?..

— Такім чынам, вы не прымаеце ніводнага абвінавачання ў адрас Прэзідэнта і адміністрацыі, якія выказалі аўтары заявы?

— Ніякіх абвінавачванняў прыняць нельга. Напрыклад, яны сцвярджаюць, што Прэзідэнт адгарадзіўся ад людзей шматлікай аховай. Але ж ён тысячу разоў ужо казаў, што мае толькі трох ахоўнікаў. Адным словам, за ўсім гэтым стаяць амбіцыі, і нічога іншага, акрамя амбіцый.

— Але ж заключэнні Канстытуцыйнага суда адносна некаторых указаў Аляксандра Лукашэнкі — факт...

— Ёсць юрыдычная норма, згодна з якой указы Прэзідэнта павінны адпавядаць Канстытуцыі. І ёсць артыкул соты, дзе, у прыватнасці, сказана, што Прэзідэнт павінен прымаць усе меры для захавання палітычнай і эканамічнай стабільнасці ў краіне. Вось і зараз рыхтуецца ўказ аб першачарговых мерах па забеспячэнню палітычнай і эканамічнай стабільнасці. Таму няхай пакажуць хоць адзін указ, які не адпавядае Канстытуцыі. Законы ж таксама павінны адпавядаць Асноўнаму закону. А той жа Канстытуцыйны суд прыняў адпаведныя рашэнні і па законах Вярхоўнага Савета.

— Дарэчы, пра Канстытуцыю. Хто непасрэдна рыхтуе яе новы праект і ці застаецца па-ранейшаму ідэя высвятлення гэтага пытання на рэферэндум?

— Рыхтуе Прэзідэнт як суб'ект заканадаўчай ініцыятывы. Ёсць група, якая займаецца распрацоўкай. Літаральна днямі праект будзе перададзены ў Вярхоўны Савет. Новая рэдакцыя Канстытуцыі ўвабрала ў сябе ўвесь перадавы еўрапейскі і сусветны вопыт. Яна прадугледжвае механізм рэалізацыі сацыяльных гарантый грамадзян, чаго няма ў дзеючай Канстытуцыі. Згодна з праектам, на больш сучасным узроўні будзе будавацца і палітычная сістэма дзяржавы.

— Вы лічыце, што адукаванасці і разумення сярэдняга беларуса будзе дастаткова, каб разабрацца ў такіх тонкіх юрыдычных пытаннях?

— Вось у гэтым і ўвесь сэнс. Мяркую, дзеля гэтага будзе арганізавана шырокая дыскусія ў грамадстве, у якой, дарэчы, змогуць прыняць удзел і аўтары вось гэтага звароту.

— Вы прымаеце ідэю «круглага стала», які прапануюць правесці лідэры палітычных партый?

— Я ўспрымаю гэтую прапанову рэзка адмоўна, паколькі невядома, пра што зараз можна гаварыць. «Круглы стол» толькі тады можа быць актуальным, калі назіраецца крызіс улады, а такога зараз няма. Таму няма сэнсу перасядаць з Авальнай залы за «круглы стол» і займацца пустымі размовамі, спрабуючы такім чынам падкрэсліць сваю значнасць.

Юрась ЛЯШКЕВІЧ.

Мікалай Цімафеевіч АРХІПЕЦ

Мікалай Цімафеевіч Архіпец нарадзіўся 15 лістапада 1922 года ў в. Каменны Барок Бярэзінскага раёна Мінскай вобласці ў сям'і сялян.

Працоўную дзейнасць пачаў у 1940 годзе пасля заканчэння Мінскага архітэктурна-будаўнічага тэхнікума.

У перыяд Вялікай Айчыннай вайны прымаў удзел у баях супраць нямецка-фашысцкіх захопнікаў, узнагароджаны ордэнам Чырвонага Сцяга і медалём «За баявыя заслугі».

Пасля дэмабілізацыі з Савецкай Арміі з 1945-га па 1968 год Мікалай Цімафеевіч працаваў у будаўнічых арганізацыях рэспублікі — прарабам, начальнікам участка, начальнікам упраўлення, кіраваў трэстамі ў гг. Беразіно, Мінску, Барысаве, Оршы, Наваполацку.

Пры яго непасрэдным удзеле пабудаваны Наваполацкі нафтаперапрацоўчы завод.

У маі 1968 г. Мікалай Цімафеевіч назначаны першым намеснікам міністра, а ў лістападзе 1969 года — міністрам прамысловага будаўніцтва БССР.

На гэтай рабоце найбольш поўна выявіліся яго вялікія арганізатарскія здольнасці. Пад кіраўніцтвам і з непасрэдным удзелам М. Ц. Архіпца ў міністэрстве распрацавана і ўкаранёна аўтаматызаваная сістэма кіравання будаўніцтвам, уведзены ў дзеянне прадпрыемствы па вытворчасці мінеральных угнаенняў, лёгкай і харчовай галін прамысловасці. Уступілі ў строй дзеючых Мазырскі нафтаперапрацоўчы завод, Магілёўскі камбінат шаўковых тканін, другая чарга Магілёўскага камбіната сінтэтычнага валакна, Мікашэвіцкі драбільна-сартавальны завод і звыш 1000 іншых прамысловых прадпрыемстваў і аб'ектаў вытворчага і сацыяльна-культурнага прызначэння.

На працягу шасці гадоў М. Ц. Архіпец займаў пасаду намесніка старшыні Дзяржаўнага камітэта па забеспячэнню СССР.

Ён быў адукаваным, ініцыятыўным і прынцыповым кіраўніком, карыстаўся заслужаным аўтарытэтам і павагай сярод шматтысячнай арміі будаўнікоў.

За вялікі ўклад у развіццё будаўнічай галіны М. Ц. Архіпец узнагароджаны двума ордэнамі Леніна, ордэнам Кастрычніцкай рэвалюцыі, сямю медалямі, Ганаровай граматай Вярхоўнага Савета БССР. Яму прысвоена званне «Заслужаны будаўнік БССР».

Светлая памяць аб Мікалаю Цімафеевічу назаўсёды застанецца ў нашых сэрцах.

Лукашэнка А. Р., Чыгір М. М., Мясніковіч М. У., Сініцын Л. Г., Навіцкі Г. У., Кавалёў М. В., Еўтух В. Г., Брыль С. В., Мазаляка І. М., Навіцкі Н. В., Антановіч І. А., Більдзюкевіч В. Л., Чура Л. М., Ветраў В. Н., Шаціла А. І., Жукоўскі С. С., Боршч А. А., Лесаў Я. А., Замжыцкі М. В.

ЧАРГОВАЕ ПАВЫШЭННЕ КУРСА ДОЛАРА ЗША ЗАФІКСАВАНА НА ММВБ 30 ЛІПЕНЯ

На 60 пунктаў павысіўся курс долара ЗША ў выніку таргоў на мінскай Міжбанкаўскай валютнай біржы 30 ліпеня 1996 года. Ён дасягнуў 13.510 беларускіх рублёў за долар. Курс маркі ФРГ склаў 9130 рублёў, курс украінскага карбаванца — 0,087. Упершыню за больш чым месяц адбыўся рост курса расійскага рубля — на 0,03 беларускага (30 ліпеня на таргах ён дасягнуў 2,6).

БелаПАН.

XXVI ЛЕТНІЯ АЛІМПІЙСКІЯ ГУЛЬНІ

Atlanta 1996

НАШЫ НАДЗЕІ ПАКУЛЬ РАСТАЮЦЬ ПАД НАЦІСКАМ САПЕРНІКАЎ

28 ліпеня
разыграна 28 камплектаў медалёў)
(Заканчэнне. Пачатак у нумары за 30 ліпеня.)

● ВЕСЛАВАННЕ АКАДЭМІЧНАЕ
Васьмёрка. Мужчыны.
1. Нідэрланды
2. Германія
3. Расія

● ПЛЯЖНЫ ВАЛЕЙБОЛ
Мужчыны
1. ЗША
2. ЗША
3. Канада

● ВЯСЛЯРНЫ СЛАЛАМ
Каноэ-двойка. Мужчыны.
1. Францыя
2. Чэхія
3. Германія

Байдарка-адзіночка. Мужчыны.
1. Олівер Фікс (Германія)
2. Андраш Фехавар (Славенія)
3. Томас Бекер (Германія)

● ЛЁГКАЯ АТЛЕТЫКА
Марафон. Жанчыны.
1. Фатума Роба (Эфіопія)
2. Валянціна Ягорава (Расія)
3. Юка Арыморы (Японія)

Бег. 500 м. Жанчыны.
1. Ван Цзюнься (Кітай)
2. Паліна Конга (Кенія)
3. Раберта Брунет (Італія)

Сямібор'е. Жанчыны.
1. Гада Шуаа (Сірыя)
2. *Наталля Сазановіч (Беларусь)*
3. Дэніз Льюіс (Вялікабрытанія)

Молат. Мужчыны.
1. Балаш Кіш (Венгрыя)
2. Лэнс Дыл (ЗША)
3. Алексій Крыкун (Украіна)
7. *Ігар Астапковіч (Беларусь)*

Скачкі ў вышыню. Мужчыны.
1. Чарльз Осцін (ЗША)
2. Артур Патыка (Польшча)
3. Сціў Сміт (Вялікабрытанія)

● ГІМНАСТЫКА СПАРТЫЎНАЯ
Апорны скачок. Жанчыны.
1. Сімона Аманар (Румынія)
2. Мо Хуэйлань (Кітай)
3. Джына Гогян (Румынія)
5. *Святлана Багінская (Беларусь)*

Брусы. Жанчыны.
1. Святлана Хоркіна (Расія)
2. Бі Вэньцзінь (Кітай)
3. Эмі Чоу (ЗША)

Вольныя практыкаванні. Мужчыны.
1. Іоніс Мелісанідзіс (Грэцыя)
2. Лі Сяошуан (Кітай)
3. Аляксей Немаў (Расія)
7. *Віталь Шчэрба (Беларусь)*

Конь. Мужчыны.
1. Лі Дунхуа (Швейцарыя)
2. Марыус Урзіка (Румынія)
3. Аляксей Немаў (Расія)

Кольцы. Мужчыны.
1. Юры Кекі (Італія)
2. Дан Бурынка (Румынія і Сільвестр Чолань (Венгрыя)

● ВЕЛАСПОРТ
Індывідуальная гонка праследавання. 3000 м. Жанчыны.
1. Антанела Белуці (Італія)
2. Марыян Кліньё (Францыя)
3. Жанет Арнт (Германія)
14. *Людміла Гаражанская (Беларусь)*

Трэк. Групавая гонка па ачках. Жанчыны.
1. Наталі Лансен (Францыя)
2. Інгрыд Харынга (Нідэрланды)
3. Люсі Тайлер Шамар (Аўстралія)

Трэк. Спрынт. Мужчыны.
1. Йенс Фідлер (Германія)
2. Марці Нотстэйн (ЗША)
3. Курт Харнет (Канада)

Трэк. Групавая гонка па ачках. Мужчыны.
1. Сільвіа Марцінела (Італія)
2. Брайн Уолтан (Канада)
3. Сцюарт О'Грэдзі (Аўстралія)

● КОННЫ СПОРТ
Выездка. Камандны турнір
1. Германія
2. Нідэрланды
3. ЗША

● ВОДНАЕ ПОЛА
1. Іспанія
2. Харватыя
3. Італія

● ПАРУСНЫ СПОРТ
«Містраль». Жанчыны.
1. Лі Лайшань (Ганконг)

Астатнія месцы ў гэтым класе яхт вызначацца пасля гонкі ў панядзелак, 29 ліпеня.

«Містраль». Мужчыны.

З-за ўмоў надвор'я рэгата не адбылася. Спаборніцтвы прадоўжацца ў панядзелак, 29 ліпеня.

● ЦЯЖКАЯ АТЛЕТЫКА
Вагавая катэгорыя да 99 кг.
1. Акакідзе Какіяшвіліс (Грэцыя)
2. Анатоль Храпаты (Казахстан)
3. Дзяніс Готфрыд (Украіна)
10 Алег Чырыца (Беларусь)

30 ліпеня разыгрываліся 18 камплектаў медалёў.

Уладзімір ЗДАНОВІЧ.

СІТУАЦЫЯ

ПОШУК ДАДАТКОВАГА ЗАРОБКУ?

У рэдакцыю пазваніў Васіль Дзмітрыевіч Смоляр. Без лішняга абурэння расказаў пра тое, што здарылася з ім днямі. Жонка паехала да сястры на Паўночны Каўказ. На тры месяцы. «Навошта ж, каб пенсія яе ўвесь гэты час недзе пралежвала. Вось і дамовіліся, што грошы я буду атрымліваць штомесяц па даверанасці», — расказвае Васіль Дзмітрыевіч. Безумоўна, рашэнне правільнае. На тую ж ашчадную кніжку можна грошы пакласці. А чаму б і не — усё ж нейкія працэнты набягуць.

Пайшоў Васіль Дзмітрыевіч на пошту. Паказаў завераную даверанасць. На пошце растлумачылі: трэба заплаціць 2.500 рублёў. Абурайся ні абурайся, а плаціць давялося. Інакш пенсію за жонку не атрымаеш. Ды і паштавікі тут ні пры чым: ёсць адпаведнае ўказанне Камітэта цэн Міністэрства эканомікі. Назвалі і нумар пастановы: 65-ц ад 20 чэрвеня 1996 г.

Што ж, звонім у Камітэт цэн. Як быццам, гэтая ўстанова — крайняя кропка ў вызначэнні згаданай лічбы ў 2.500 рублёў (так жа нам і на пошце патлумачылі). Відаць, і грошы (няхай сабе ў разліку на аднаго чалавека) нейкаму зацікаўленаму ведамству дастаюцца. Але ж, як нас пераканалі ў Камітэце цэн, яны на гэтым і капейкі не зарабляюць, паколькі з'яўляюцца ўстановай бюджэтнай. Іншая справа, відавочна, Міністэрства сувязі і інфарматыкі...

Але чаму ў прэйскурант уведзена лічба ў 2.500 рублёў? Звычайна грошы бяруць за канкрэтную паслугу. А тут... Хутка, кіруючыся гэтай логікай, патрэбна будзе за адну толькі пячатку ва ўсялякай дзяржаўнай установе плаціць тыя ж 2.500, а то і шмат болей рублёў. Зразумела, калі плаціць трэба за новы бланк (яго ж аддрукаваць спярша неабходна), за афармленне, якое патрабуе часу і г. д. Іншая справа — плаціць, лічы што, за нішто. За шанц атрымаць пенсію, напрыклад.

Алесь КАРЛЮКЕВІЧ.

ІНФАРМ-КАКТЭЙЛЬ

У цырульнях Нью-Йорка, як і паўсюдна ў свеце, стрыжка абыходзіцца жанчыне даражэй, чым мужчыну. Як паказала спецыяльна праведзенае абследаванне, джэнтльмен плаціць за гэтую цырульніцкую паслугу ў сярэднім 13 долараў 75 цэнтаў, а лэдзі прыходзіцца выкладваць больш як 16 долараў. Прыхільнікі раўнапраўя па палавой прымеце вырашылі пакласці канец гэтай практыцы дыскрымінацыі. У гарадскі савет унесены законапраект, які аб'яўляе незаконным двайны тарыф у цырульнях. Нью-йоркскія барацьбіты за справядлівасць бяруць прыклад са штата Каліфорнія, дзе аналагічны закон ужо прыняты і ўступіць у сілу з 1 студзеня.

Рэйтэр.

Трагічны выпадак перарваў карыду ў іспанскім горадзе Валенсія. Адзін з бандэрыльё — Франсіска Гаркес не паспеў адскочыць ад раз'юшанага быка і быў смяротна паранены рагамі жывёлы. У ходзе карыды бандэрыльё абавязаны раззлаваць быка, утыкаючы піку ў яго загрывак. Удзельнікі бою спрабавалі адцягнуць увагу быка ад няшчаснага бандэрыльё, але нічым не змаглі яму дапамагчы.

Асашыэйтэд Прэс.

Каса Тані Зінчанка з горада Турынска ледзь не стала прычынай яе гібелі. Яна з братам ехала на матацыкле і зачапілася валасамі за кусты. Моцны штуршок скінуў яе з матацыкла. Дзяўчынка жахнулася, калі ўбачыла ў паўкроку ад месца свайго падзення вялікі востры камень. У гэты ж дзень Таня зрабіла кароткую стрыжку.

ЕАН.

ПЕЛЕНГ-НАВІНЫ

АДКАЗНАСЦЬ ЗА ЗАМАХ НА МАСХАДАВА НІХТО НЕ ЎЗЯЎ

Кіраўніцтва Чачэнскай Рэспублікі Ічкерыя ўсклала адказнасць за замах на жыццё Аслана Масхадава на федэральную службу бяспекі Расіі. Пра гэта заявіў у інтэрв'ю агенцтву Рэйтэр міністр інфармацыі Ічкерыі Удугаў. Замах на начальніка галоўнага штаба сіл чачэнскага супраціўлення быў зроблены 28 ліпеня на паўднёвым усходзе рэспублікі. Па машыне Масхадава быў адкрыты агонь. Сам Масхадаў не пацярпеў, але атрымаў раненні адзін з яго целаахоўнікаў. Па словах Удугава, у лесе непадалёк ад месца здарэння было знойдзена цела аднаго з нападаўшых. Удугаў сцвярджае, што забітага апазналі. Ім аказаўся чачэнец, які актыўна супрацоўнічаў з ФСР. Расійскі бок у сваю чаргу сцвярджае, што замах на Масхадава — справа рук прыхільнікаў Салмана Радуева. Мяркуецца, што апошні імкнецца сарваць сустрэчу Масхадава з камандуючым Паўночна-каўказскай ваеннай акругай Квашніным.

ДВА ТЭРАКТЫ ЗА АДНЫ СУТКІ

Учора раніцай у адным з кафэ сталіцы Алжыра ўзарвалася бомба. Адзін чалавек загінуў і чацвёра атрымалі раненні. Агенцтва, якое паведаміла пра здарэнне, зазначае, што гэта быў другі выбух на працягу адных сутак. 29 ліпеня ў выніку выбуху бомбы загінуў адзін чалавек, дзесяць атрымалі раненні. Паводле іншых даных, забіта шэсць чалавек і дваццаць паранены.

У ІНДАНЕЗІІ ЗНІКЛІ БЕЗ ВЕСТАК 160 ЧАЛАВЕК

160 прыхільнікаў апазіцыйнай дэмакратычнай партыі Інданезіі лічацца зніклымі без вестак пасля хваляванняў у сталіцы краіны Джакарце ў мінулыя выхадныя. Беспарадкі, якія прывялі да смерці двух чалавек, успыхнулі пасля налёту паліцыі на штаб-кватэру дэмакратычнай партыі. Паводле даных паліцыі, пад арыштам працягваюць знаходзіцца 215 чалавек. Ці ёсць сярод іх тыя, якіх лічаць знікшымі, пакуль невядома.

УДАВА САХАРАВА Ў РЭАНІМАЦЫІ

Вядомая расійская праваахоўніца, удава акадэміка Сахарава Алена Бонэр была ўчора ноччу шпіталізавана з сардэчным прыступам. Як паведамілі яе сябры карэспандэнту Рэйтэр, зараз Алене Бонэр стала лепш: магчыма, у хуткім часе яе з рэанімацыйнага аддзялення перавядуць у звычайную палату.

БАСНІЙСКІЯ СЕРБЫ АБВІНАВАЦІЛІ МІЖНАРОДНУЮ СУПОЛЬНАСЦЬ У ПРАДУЗЯТЫМ СТАЎЛЕННІ ДА ІХ

Баснійскія сербы патрабуюць арышту прэзідэнтаў Босніі і Харватыі і выдачы іх міжнароднаму трыбуналу ААН па ваенных злачынствах. З гэтым патрабаваннем выступіў прыбыўшы ў Гаагу міністр юстыцыі Рэспублікі баснійскіх сербаў Арсавіч, які абвінаваціў абодвух прэзідэнтаў у злачынствах супраць сербскага народа. Арсавіч падкрэсліў, што міжнародная супольнасць схільна абвінавачваць у ваенных злачынствах амаль выключна баснійскіх сербаў.

НЕ БЫЛО ЧЫМ КАРМІЦЬ ДЗЯЦЕЙ...

Бастуючым шахцёрам горада Партызанска выдалі ў доўг пад будучую зарплату па 15 яек, 3 слоікі тушонкі і некалькі слоікаў рыбных кансерваў. Пра гэта паведаміў старшыня прафкома шахты Цэнтральная. Жонка аднаго з бастуючых гарнякоў, санітарка, якая не атрымлівала, як і яе муж, зарплаты некалькі месяцаў, спрабавала скончыць жыццё самагубствам, кінуўшыся пад поезд. Па яе словах, учора ў доме быў з'едзены апошні кавалак хлеба. Няма чым карміць дзяцей.

ПРЭЗІДЭНТ ЕГІПТА НАВЕДАЎ ЗША

Прэзідэнт Егіпта Мубарак пачаў сваю паездку па Злучаных Штатах серыяй сустрэч у Вашынгтоне. Мэта візіту — аднаўленне мірнага працэсу на Блізкім Усходзе. Дзяржсакратар ЗША Крыстафер вельмі задаволены сустрэчай з егіпецкім лідэрам. Абодва лічаць вельмі важным устанаўленне дыпламатычных сувязей у рэгіёне. Мубарак правёў сустрэчы з лідэрамі Кангрэса і амерыканскімі яўрэйскімі арганізацыямі. Учора вечарам ён сустрэўся з прэзідэнтам Клінтанам.

Радыё «Свабода», «Голас Амерыкі», Радыё 101,2 і «Радыё-РОКС» слухаў Сяргей ПРОТАС.

ДЭПУТАТЫ ПАЎСТАНУЦЬ ПЕРАД СУДОМ

Чатыры дэпутаты раённых, сельскіх і гарадскіх Саветаў Мінскай вобласці пазбаўлены статусу дэпутацкай недатыкальнасці і ў бліжэйшы час паўстануць перад судом. Такое рашэнне прыняў Мінскі абласны Савет дэпутатаў на чарговай сесіі, якая адбылася 25 ліпеня. Народным выбраннікам інкрымінуюцца хабарніцтва, службовы падлог і крадзяжы ў асабліва буйных памерах.

Дэпутат Валожынскага Савета Т. Галабурда падазраецца ў тым, што яна па фальшывых дакументах пабудавала за бюджэтныя сродкі і прыватызавала жылы дом агульнай плошчай 200 квадратных метраў. Урон, нанесены дзяржаве, ацэньваецца больш чым у 342 мільёны рублёў. А дэпутат Жодзінскага гарадскога Савета Ю. Новік абвінавачваецца ў атрыманні хабару ў памеры адной тысячы долараў ЗША і крадзяжы грашовых сродкаў на суму 139,9 мільёна рублёў. Усе гэтыя парушэнні ён дапусціў, калі быў начальнікам калектыўнага прадпрыемства БУ-30.

Крымінальная справа ўзбуджана супраць дэпутата Слуцкага раённага і Амговіцкага сельскага Саветаў былога старшыні калгаса «Краіна Саветаў» І. Лапца. У 1995 годзе І. Лапец і бухгалтар В. Крукоўская, груба перавысіўшы свае службовыя паўнамоцтвы, без абмеркавання на праўленні калгаса заключылі з «Белбізнесбанкам» дагавор-паручыцельства на атрыманне мінскім ТАА «Белціса» крэдыту больш чым 100 тысяч долараў ЗША. Крэдыт да гэтага часу банку не вернуты.

Паўстане перад судом і дэпутат Старадарожскага Савета дырэктар мясцовага лясгаса А. Пуцілін па абвінавачванню ў крадзяжах маёмасці ў асабліва буйных сумах. Прадугледжваецца, што ён і галоўны інжынер лясгаса Н. Рамашка прысвоілі матэрыяльных каштоўнасцей на суму каля 60 мільёнаў рублёў.

Характэрна, што ні адзін з іх не быў пазбаўлены дэпутацкай недатыкальнасці рашэннем свайго мясцовага Савета. Фактычна Мінскі абласны Савет дэпутатаў разглядаў іх справы паўторна па прадстаўленню абласной і міжраённых пракуратур.

Уладзіслаў ПЛАТУН, БЕЛТА.

ПОГЛЯД

АБАРОНА ПРАВОЎ — У РУКАХ НЕ ТОЛЬКІ САМЫХ ПАЦЯРПЕЎШЫХ

Нядаўна спаткаў даўняга знаёмца і калегу Уладзіміра Дзюбу. Напэўна, шмат хто ведае пра ягонае затрыманне пасля «Чарнобыльскага шляху», калі вяртаўся дамоў з работы. Распытваю пра той інцыдэнт. Уладзімір расказаў: варта было вымавіць «Я маю права», як пачуў: «Ах, так?! Ну, мы табе пакажам правы!» І журналіста запіхнулі ў спецмашыну. (Дарэчы, да гэтага часу за той выпадак ніхто не панёс пакарання.) На жаль, апошнім часам з правамі ў нас не ўсё ладзіцца. Таму стварэнне добраахвотных арганізацый па іх абароне вельмі патрэбна. Менавіта такія мэты ставіць Ліга правоў чалавека Беларусі, якую ўзначальвае Яўген НОВІКАЎ.

— Яўген Віктаравіч, наколькі я ведаю, у якасці Старшыні Лігі вы нядаўна наведалі шэраг еўрапейскіх краін. Якую мэту мела паездка? Няўжо дзеля абароны інтарэсаў грамадзян рэспублікі так патрэбны замежныя арганізацыі?

— Скажам так: і яны патрэбны. Кантакты Лігі з праваахоўнымі арганізацыямі Захаду цалкам упісваюцца ў агульнае развіццё Еўропы і Беларусі для спрыяння далейшаму супольнаму жыццю. Трэба таксама адкрыта сказаць, што за мяжой хочуць бачыць у арганізацыях тыпу нашай рычагі ўплыву на структуры ўлады. Важна, наколькі такія арганізацыі адпавядаюць інтарэсам мірнага і паслядоўнага існавання краіны. Ні для кога не сакрэт, што ў 1917 годзе Захад выкарыстаў бальшавікоў, заплаціўшы ім. (Хаця за гэта Еўропа пасля заплаціла Гітлерам.) Таму ў праваахоўных арганізацыях патрэбны сапраўдныя патрыёты Бацькаўшчыны.

— Мне даводзілася чуць меркаванне дасведчаных у міжнародных адносінах спецыялістаў пра даволі спакойнае стаўленне за мяжой да ўстаноў кшталту Лігі. Інфармацыю выслухоўваюць, але дапамогу аказваюць мізэрную.

— Не згодзен. Грамадскія арганізацыі і ў Савецкім Саюзе, і нават у царскай Расіі ствараліся дзяржавай, а не па ініцыятыве саміх грамадзян. Дзяржава выступала ў ролі бацькі, які пра ўсіх клапоціцца, а калі трэба — і карае. Людзі ператвараліся ў авечак, якія не ведалі, куды іх вядуць. Таму на Захадзе зацікаўлены ў дзейнасці праваахоўных арганізацый (нават невялікіх па колькасці) для развіцця дэмакратыі. Наш спакой — і іхні таксама. Мэта Лігі — фарміраванне сапраўднага грамадзянскага грамадства.

— І што Ліга робіць у гэтым плане?

— Абараняе правы канкрэтных людзей, незалежна ад палітычных поглядаў. Мы ўжо дзейнічаем тры гады. Паводле класічных стандартаў, гэта аптымальны тэрмін для набыцця сваёй адметнасці, уласнага твару. Адразу працаваць у Лігу прыходзілі многія. Але засталіся тыя, хто ўсвядоміў такую дзейнасць як унутраную патрэбу. Бо часта даводзіцца ісці на рызыку: і палітычную, і фізічную. Галоўнае — прайшоў этап фарміравання структуры арганізацыі.

— Шчыра кажучы, я чуў і не зусім лагодныя выказванні ў адрас Лігі. У тым ліку ад людзей дэмакратычна настроеных.

— Калі вы маеце на ўвазе сяброў БНФ, то гэтую арганізацыю я лічу дэмакратычнай толькі часткова. Яе мэта — прыход да ўлады. А гэта ўжо чыста партыйныя памкненні. Наша Ліга ставіць задачай абарону правоў усіх грамадзян. Падкрэсліваю: усіх. І камуністаў, і анархістаў, і дэмакратаў. Будзем шчырымі да канца: нас недалюбліваюць. Таму што цудоўна разумеюць: незалежна ад таго, хто прыйдзе да ўлады, мы пакідаем за сабою права крытыкі. Напрамак з тым жа БНФ у нас адзін — дэмакратычны, але шляхі развіцця краіны абсалютна розныя. Упэўнены: калі б да ўлады прыйшоў Зянон Пазняк — парушэнняў правоў чалавека не стала б менш.

— У БНФ не толькі палітычныя мэты. Ягоныя сябры клапоцяцца аб развіцці патрыятычных пачуццяў людзей, дэмакратычных поглядаў. Вы ж займаецеся канкрэтнымі справамі. Але ж агульнавядома — з канкрэтнага складваецца агульнае...

— Заслуга Лігі ў тым, што нам удалося навязаць грамадству і дзяржаве тэму правоў чалавека, зрабіць яе больш актуальнай. Цяпер гэта праблема стаіць на першым плане ў праграмах і партый, і асобных палітыкаў. Некалі такога не было. Значыць, працавалі недарма.

— Думаю, ролю Лігі ў гэтым плане вы перабольшваеце. Дарэчы, аналагічнай з вамі дзейнасцю займаецца Хельсінкскі камітэт. Туды ўваходзяць многія вядомыя дзеячы. Ці ёсць нейкае адрозненне ў рабоце вашых арганізацый?

— На Беларусі Хельсінкскі камітэт створаны нядаўна. Галоўнае адрозненне ў тым, што яны болей займаюцца прапагандай, крытыкай улад. Мы ж — лёсамі людзей. Дарэчы, туды ўвайшлі і многія з Лігі. Большая палова сяброў Хельсінкскага камітэта — у БНФ. Няхай. Я не супраць. Але факт застаецца фактам. Кіруе камітэтам Васіль Быкаў — духоўны настаўнік Фронта. Я рады, што ён асэнсаваў ролю правоў чалавека. Але памятаю, як Васіль Уладзіміравіч папракаў мяне, калі Ліга асудзіла метады арышту ў Мінску літоўскіх камуністаў. Іх выкралі. Я заявіў: трэба дзейнічаць цывілізавана, у адпаведнасці з законам. У адваротным выпадку наступнымі стануць дэмакраты. Пазней, вы ведаеце, так і адбылося. У той час Быкаў сцвярджаў: «Што, паперкі не хапала?» Так, паперкі — санкцыі пракурора.

— Думаю, Васілю Быкаву адвакаты не патрэбны. Ды і я для гэтай ролі не падыходжу. Тым не менш, Васіль Уладзіміравіч — вялікі і сумленны пісьменнік. Прабачце, для Беларусі ён зрабіў больш, чым вы.

— Ужо некалькі гадоў я ўспрымаю Быкава як моцнага пісьменніка і слабога палітыка. Змешваць гэтыя паняцці нельга.

— Яўген Віктаравіч, якім чынам адбываецца ўзаемасувязь грамадзян Беларусі з Лігай? І як вы будуеце адносіны з праваахоўнымі дзяржаўнымі структурамі?

— У некалькіх гарадах людзі адгукнуліся на стварэнне філій Лігі. Прыходзіць шмат лістоў, асабліва з месцаў зняволення. У кожным выпадку стараемся дапамагчы. У бліжэйшы час плануецца правядзенне шэрага семінараў. Апошнім часам добрыя кантакты маем з Генеральным пракурорам Беларусі Васілём Капітанам, са старшынёй Канстытуцыйнага суда Валерыем Ціхіняй. На жаль, пакуль што ніяк не наладзім стасункі з судовай уладай. Хаця, здаецца, яна ў першую чаргу павінна быць зацікаўлена ў супрацоўніцтве.

Гутарыў Міхась ТАЛОЧКА.

САМЫЙ ШИРОКИЙ ВЫБОР В РЕСПУБЛИКЕ
ПОДШИПНИКИ
ИНСТРУМЕНТ
ЗАПЧАСТИ ДЛЯ а/м ГАЗ
ТЕЛ. (0172) 32-64-76, 76-97-38, 69-32-98
НИЗКИЕ ЦЕНЫ!

Віншаванні

Сардэчна віншуем з днём нараджэння дарагога сына Анатоля ДАРАШКЕВІЧА. Жадаем здароўя, шчасця, радасці.

г. Нароўля, тата, мама.

Віншуем дарагую матулю і бабулю Нэлі Мікалаеўну РУБАН з днём нараджэння. Жадаем шчасця, здароўя, спакою.

г. Калінкавічы, сыны, нявестка, унучка.

Наш любімы тата і муж Часлаў Іосіфавіч РАДЗЬКО, віншуем з днём нараджэння. Жадаем усяго самага найлепшага.

Жонка, дзеці і ўнукі.

Дарагія маладажоны Вадзім і Марына КОЎЗАН, віншую вас з уступленнем у шлюбны саюз.

г. Лагойск, Света.

Дарагую сяброўку Вольгу Рыгораўну РУДНІЦКУЮ віншую з паспяховай здачай уступных экзаменаў у медінстытут.

Сяброўка Аксана, г. Светлагорск.

Віншуем свайго дарагога мужа і бацьку Віктара Арцёмавіча КІПЦЭВІЧА з юбілеем. Жадаем моцнага здароўя і дабрабыту.

Жонка і сын.

КУРСЫ АБМЕНУ НАЯЎНЫХ ВАЛЮТ
у камерцыйных банках на 30 ліпеня 1996 г.

Назва банка	Долар ЗША		Нямецкая марка		Расійскі рубель		Тэлефоны
	Купля	Продаж	Купля	Продаж	Купля	Продаж	
ФК «Вераніка»* за рас. рублі	15400 5200	15500 5290	10300	10450	2.93	2.98	531-504
Гал. упр. НБ па Мінску і Мінскай вобл. з улікам дылінг. прэміі	15560		10400		2.95		26-64-41
Ф-л 0104 АКБ «Мінскі транзітны банк» з улікам дыл. прэміі	15400	15600	10000	10300	2.80	2.95	372-825
Магазін «Панарама»	15000	15500	9800	10400	2.70	3.00	265-612
Ф-л № 3 «Гарант» АСКБ «Тэхнабанк»*	15480	15570	10330	10430	2.94	2.975	331-917
Нацыянальны банк РБ (курс для безнаяўных разлікаў)	13450		9032.30		2.57		

* Аперацыя з валютай вышэй за 1000$ праводзіцца на дагаворных умовах.
На працягу дня ўстаноўленыя курсы могуць мяняцца, курсы Галаўнога ўпраўлення банка могуць нязначна адрозніваца ад курсаў, установленых у абменных пунктах. Інфармацыя атрымана ад галаўных упраўленняў негандлёвых аперацый адпаведных банкаў.

Інфармацыя прадастаўлена агенцтвам Граўцова.

СЁННЯ

СОНЦА

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск –	5.20	21.11	15.51
Віцебск –	5.04	21.06	16.02
Магілёў –	5.09	21.00	15.51
Гомель –	5.14	20.49	15.35
Гродна –	5.38	21.23	15.45
Брэст –	5.43	21.19	15.36

МЕСЯЦ
Поўня
30 ліпеня

ІМЯНІНЫ
Пр. Эміліяна, Іаана.
К. Любаміра, Алёны.

НАДВОР'Е

Сёння ўдзень па рэспубліцы чакаецца воблачнае з праясненнямі надвор'е, на большай частцы тэрыторыі дажджы, месцамі навальніцы. Тэмпература паветра ў Віцебску і Гродне — 19—21, Мінску і Магілёве — 20—22, Брэсце — 21—23, Гомелі — 22—24 градусы.

У наступныя двое сутак пераменная воблачнасць. 1 жніўня ўначы — па паўднёваму ўсходу, 2-га ўдзень — па паўночнаму захаду кароткачасовыя дажджы, навальніцы. Тэмпература ўначы — 8—13, удзень 1-га — 20—25, 2-га — 23—28 градусаў.

Выпуск № 324 Рубрыку вядзе Мікалай ЧАХОЎСКІ

ЯК АЗЕЛЯНЯЛІ РАЎБІЧЫ

За апошнія некалькі гадоў вакол Мінска і іншых гарадоў выраслі катэджы, 3- і 4-павярховыя асабнякі, што красуюцца на фоне... бадылля. Некаторыя гаспадары частку двара засаджваюць бульбай, астатняя плошча — бур'ян, у лепшым выпадку — трава. Яно і зразумела: фальваркі велікаватыя, асвоіць іх, узброіўшыся лапатай, не пад сілу.

Раіла б такім уладальнікам дзірваноў паехаць у Раўбічы, дзе знаходзіцца вядомы спартыўны комплекс. Каб надаць культурны выгляд дзікай лясной мясціне, тут ужылі альпійскія горкі, у аснову якіх пакладзены камяні-валуны. Для азелянення былі запрошаны супрацоўнікі Батанічнага саду АН РБ. І вось на кожным павароце дарожкі, літаральна ля кожнага будынка з'явіліся незвычайныя кветнікі.

Пасярэдзіне можа быць адзін камень, два і нават тры. Іх клалі так і гэтак, варочалі рознымі бакамі, пакуль камень не ўпісваўся на клумбе. Наўкола размясцілі кветкі. Прычым, паколькі кветнікі знаходзяцца на адкрытым месцы, нічым не агароджаны і даступныя для любога аматара бясплатных букетаў, кветкі садзілі самыя што ні ёсць нікому непатрэбныя. Напрыклад, мяшэй (руская назва — «щетинник»). Гэта трава, суквецці якой, нібы каласкі, звісаюць долу. Як жа прыгожа ён глядзіцца на фоне камянёў! А побач — бальзаміна. Звычайная, непатрабавальная кветка, раней у вёсках ля платоў расла. Бальзаміна цвіце ружовымі кветачкамі. Пры дотыку рукі да каробачкі з насеннем яна раптам трэскаецца і насенне пырскае ва ўсе бакі.

Мяшэй і бальзаміна — высокія расліны, перамяжоўваючыся між сабой, ствараюць прывабную вясёлую карцінку. А па краі гэтай кампазіцыі — кветкі меншыя «ростам». Дапусцім, вы вырашылі абсадзіць яе фіялетавым агератумам, што цвіце ад паловы чэрвеня да замаразкаў. Яшчэ бліжэй да краю — жоўтыя і аранжавыя аксамiткі («бархатцы») і апошнія — самыя маленькія — алісум (бурачок) або мацыёла ўтвараюць бардзюр.

Ёсць тут півоні і вяргіні, але ў асноўным пераважаюць простыя, што могуць расці нават на бедных пясчаных глебах. Падсобныя пабудовы прыкрыліся павойнай раслінай — звар'яцелым агурком. Цвіце белым цветам, павойнае сцябло вырастае да 15 м, пладзікі — калючыя агурочкі-шышачкі. Звар'яцелы агурок можна замяніць хмелем — абедзве расліны могуць расці ў цяні.

Якія кветкі трэба выкарыстаць для альпійскіх горак? Самыя розныя. Гэта і бадан таўсталісты, флоксы, барвінак, астыльба, рудбекія блiскучая, сон-трава, астры і многія іншыя.

Нехта можа сказаць: не хапала яшчэ валуны цягаць. І не трэба! Горку можна зрабіць з невялікіх камянёў, што засталіся пасля будоўлі, можна проста насыпаць узгорачак і абкласці яго цаглінкамі. І такіх горак зрабіць некалькі, а траву вакол перыядычна падкошваць.

Эма Андрэеўна Бурава, якая шмат гадоў працавала ў батанічным садзе, а зараз узначальвае зялёную гаспадарку ў спорткомплексе «Раўбічы», — вялікі майстар стварэння арыгінальных кветкавых кампазіцый. Яна падказвае, што добра спалучаюцца колеры жоўты і блакітна-фіялетавы, аранжавы і сіні, чырвоны і зялёны. Адначасова лічыцца, што аранжавы — самы «цёплы» колер, найбольш прыцягвае да сябе ўвагу. Зялёны, сіні і фіялетавы — пасіўныя, крыху халодныя колеры — яны надаюць кветнікам строгасць. Ёсць магчымасць з мноства разнастайных кветак падабраць па колеру, вышыні і галоўнае — па свайму густу.

Зінаіда МАЛАШЭВІЧ.

ПЕРЧЫК З НОРАВАМ?

Сёлетняе лета быццам не вельмі капрызнае. Было і цяпло, і дажджы. Многія абышліся без паліваў. А расліны ўсё ж развіваюцца запаволена. Агурочнік пачаў жаўцець, не тая аддача ад гарбузоў і кабачкоў. Перцы наогул прыціснуты да зямлі.

Нагадаем нашым чытачам, што перцы з цёплых мясцін. Ім неабходна стварыць добрыя ўмовы якраз з гэтага боку. Далей ужо паклапаціцца пра сілкаванне і святло.

Як рабіць, каб не нашкодзіць? Самае важнае — знайсці магчымасць накінуць на градку плёнку. Не бяда, калі з невялікімі дзіркамі. Пад плёнкай «ружавы» зялёны горкі і салодкі сябар будзе адчуваць сябе добра.

Цяпер можна падкарміць і ад харчаванне. Надзвычай «страва» з курынага памёту (1:15) ці каравяку (1:8). «Абед» абавязкова цеплаваты (25—30 градусаў). У халодную пару каравяк (шчодрыя), у цёплую — звычайны. Абавязкова рыхліць глебу. Рыхленне і падкормка не часцей як раз у два тыдні. Здымаем плады, калі яны дайшлі да неабходнай кандыцыі. Мы адкрываем шлях да выспявання іншым.

Што рабіць, калі арганікі няма? Выкарыстаць —мачавіну (салетру), суперфасфат, сернакіслы калій. На апошні звернем увагу. Прапорцыі на вядро вады (10 літраў) такія: мачавіны — 15 г, суперфасфату — 30 г, сернакіслага калію — 20 г.

Добра будзе, калі дабавім шклянку попелу. Вядро расходаваць на 5 раслін.

Для перцу наступу самы спрыяльны перыяд раздзелены. Яго рыхтаваць, а патрабавальны.

НАСЕННЕ БУЙНОЕ І «ТАК САБЕ»

Адзін знаёмы доўга ўгаворваў завітаць на дачу. Маўляў, там усе рэкамендацыі газеты «Звязда» выкарыстоўваюцца напоўніцу. Памідоры наліваюцца, агуркі збіраюць, капусту і бульбу.

Сапраўды, градкі на дачы ў належным стане. Моцны рост агародных культур прыгнятае пустазелле. Фасоля са струмкамі, пад лапушыстым лісцем добрыя бульбы. Капуста з галоўкамі (позні сорт), а вось цыбуля не вельмі ўдалася. На сцяблінках відаць бульбяныя памідоры, якія ўбачым жаўцеюць. Сапраўды, гаспадары-пенсіянеры вельмі руплівыя.

І ўсё ж значная хіба была знойдзена. Звярнула на яе ўвагу сама гаспадыня. «Морква, — заначыла яна быццам міжволі, — чамусьці не бачу, каб утварылася насенне...» Сапраўды, тут морквы-мамы далі цэлы букет белых і бела-жоўтых парасончыкаў. Імі сцяблінны ўвітыя з верху да нізу. Пры гэтым чым бліжэй да зямлі, тым тых парасоны меншыя.

— Скажыце, а ці будзе нейкая карысць ад такой дробязі?

— А хто яго ведае... Восенню ўбачым.

— Не, восень ужо вельмі позні тэрмін, каб нешта мяняць. Насенне з кожнага прыкладу будзе не больш як тры-пяць суцвіллі. А іх градаваць толькі галоўныя суцвеллі. Таму выразаць пры гэтым з'яўленні. Ранейшае насенне ўвогуле лепшае.

Таму, гаспадары, не шкадуйце тых парасончыкаў, якія ідуць з пазухаў, зрэжце. Тыя, што застануцца, дадуць больш буйным ураджаем.

Гэта ж можна сказаць і пра іншыя насеннікі — буракі, капусту, радыску, нават цыбулю. Калі з адного гнязда ідуць дзве стрэлкі, слабейшую знішчыце.

Самы час зрэзаць верхавіны на буракам. Тады яны будуць раслі і цвітуць. Калі нізкая, парасце насенне і вагу.

Вось яшчэ адна мера — падкормкі і арашэнне. У якасці «абеду» выкарыстайце раствор каравяку (1:10) і попел (літр на вядро раствору) або суперфасфат (палова шклянкі на вядро). Калі ў дачы пару літры «харчу». Самі сцяблінкі акуратна падвязваем, мульчыруем рачным пяском. У якасці лекавых «прышчэпак» прыдадуцца «пяць» ці «аксіхом-80».

ЦЫБУЛЬНЫЯ ПАКУТЫ

Як ні стараліся людзі аддаліць перыяды збору горкай прадукцыі, яны няўмольна набліжаюцца. Пагледзіце, ці не высыхаюць на вашых цыбуля і часнок? Сухое лісце ўказвае на тое, што працэс росту спыніўся. Цыбуліна не пабольшае, колькі яе ні трымай у зямлі. І ёсць хвароб прыбраць.

Што неабходна памятаць зборшчыку? Капаць віламі ці лапатай, абтрасаць зямлю. Пры гэтым асобіны не шкрыляць, іх ці часныя нейкі будзе. Пашкоджаныя, тым больш прыдатнай часньку бывае прыбраць захоўвання.

Цыбулю адразу сартуюць: са стралкамі ўжываць неадкладна, малыя класці на насенне, добра сфарміраваныя моцнага памеру. Першыя два-тры дні можна патрымаць на сонцы — яно самы лепшы лекар. Пасля насланяць на гарышчы (пад паветкай), дзе тэмпература да 30—40 градусаў і гуляе вецер. Трымаць тры тыдні ці месяц. Пасля яшчэ раз перабраць і канчаткова вызначыць ступень гатоўнасці і спажывецкай якасці.

Сухія экземпляры плятуць у косы, складваюць у кошыкі, кардонныя каробкі. Цяпер тэмпература захоўвання асаблівага значэння не мае. Толькі сачыць, каб прадукцыя не падмочвалася. Часнок на сонцы трымаць нельга. Ён можа пачарнець. Многія гаспадары, абтросшы зямлю, кладуць усе галоўкі ў адзін мяшок. Пасля кутка сушаць, абразаюць сцяблінны на адлегласці 2—5 см ад галоўкі і сушаць як цыбулю. Слой тонкі, мяшаць раз ці два на тыдзень.

Між іншым, па тэрмінах уборкі мяркуюць і пра ўраджай. Канец ліпеня — ураджай «так сабе», першая дзесяцідзёнка жніўня — добры, другая дзесяцідзёнка — выдатны. Вядома, лісце сцябла зялёнае. Паўторым: калі засыхае сцябло — гэта сігнал да копкі.

ЛЯНІВЫЯ САЛАТЫ

Ёсць лянівыя галубцы, лянівыя варэнікі, а чаму б не быць лянівай салаце? Для лянівых гаспадынь, напрыклад (гэта жарт). А на самай справе, паколькі часу не хапае ўсім гаспадыням, лянівую салату на зіму захочуць зрабіць многія, бо агародніна ўжо спее.

ПЕРАЦ З КАПУСТАЮ

Для яго патрэбна 2 кг перцу чырвонага салодкага і 1 кг капусты. Перац рэжам вялікімі паласамі, капусту таксама (каб хутчэй парэзаць). Закіпяцілі 1 л вады (можна 0,5 л), дабавілі 1 шклянку цукру, 1 шклянку алею (можна паўшклянкі), 1 шклянку воцату, 1 ст. лыжку солі, 3 лаўровыя лісцікі (іх можна замяніць 1 стручком горкага перцу, які рэжам на кавалачкі, дастаўшы з яго зерне).

У прыгатаваны марынад кладзём пакрышаныя загадзя перац і капусту. Гатуем пры кіпенні 5 хвілін, няспынна памешваючы. Раскладваем у стэрылізаваныя слоікі і закатваем. Вось і ўсё.

Заўвага для тых, хто не любіць, калі шмат воцату. Яго можна ліць у апошнюю чаргу непасрэдна ў слоік («пад накрыўку»), усяго 1 ст. лыжку на літровы слоік. Салату можна рабіць і так: перцу салодкага браць 1 кг, а капусты — 2 кг. Таксама будзе смачна.

ЗЯЛЁНЫЯ І ЧЫРВОНЫЯ ПАМІДОРЫ

У канцы лета звычайна застаюцца недаспелыя памідоры. Іх і выкарыстаем. Патрэбна 3 кг зялёных і 1 кг чырвоных памідораў, 1 кг цыбулі, 100 г солі, 100 г цукру, 300 г алею, 1 кг морквы.

Нарэзаць паўкольцамі зялёныя памідоры і цыбулю і даць пастаяць 7-8 гадзін. У асобнай пасудзіне парэзаць чырвоныя памідоры, а моркву сцерці на бурачнай тарцы. Усё разам змяшаць, даліць крыху вады і тушыць 30 хвілін. За 5—10 хвілін да заканчэння варкі дадаць крыху воцату (на свой густ). Выхад салаты з гэтай колькасці агародніны 4,5 л.

РЭЗАНЫЯ ЧЫРВОНЫЯ ПАМІДОРЫ

Гаспадыні часам скардзяцца: памідорыны вялізныя і не лезуць у слоік. Ёсць выйсце і з гэтай сітуацыі. Чырвоныя памідоры рэжам на патрэбныя (3-4) часткі. 2 ст. лыжкі цукру і 1 ст. лыжку солі (без вялікага верху), 50 г воцату. Гэта норма — на 1 л вады. Ваду закіпяцілі і зрабілі марынад. Памідоры (парэзаныя) паклалі ў 2-літровыя слоікі, туды ж 1-2 цыбуліны (парэзаць кружочкамі), 2-3 гарошыны чорнага перцу. Заліць марынадам і пастэрызаваць 15 хвілін. Воцату можна даваць менш указанай нормы.

ЧОРНАЯ СКРЫНКА

Матор заглух над хрыбтамі гор:
Напал — спружынка.
Вуха свае настаўляе наўсторч
Чорная скрынка.

Апошні раз дыхнуўшы, пілот
Апошнія словы
Аддасць ёй, закончыўшы свой палёт,
На праховы.

Знойдуць яе са зломкам віна —
Вось дзе замінка!
Адкажа сама, не трэба пытаць,
Чорная скрынка.

Такі ўжо звычай на ўсіх дзяржаў
Пад Шляхам Млечным:
Калі няма каму больш сцвярджаць,
Хай сведчаць рэчы.

Доўга служыў я сваёй зямлі,
Не браў спачынку,
І раптам адчуў сябе на караблі
З чорнаю скрынкай.

Хай сабе так, а ці вечна нам
Жыць у трывозе?

Ды зоры зорам, і людзі людзям
Усюды грозяць.

Калі саскочыць з арбіты шар
І разляціцца тынкам:
— Чаму? — спытае іншазвяздар
У чорнай скрынкі.

Мы ж, стаўшы пылам праз нейчы гвалт,
Не ўзросцім зернем,
Мы не прызнаемся, хто кіраваў,
На Бога звернем.

Знямее ўсё, хоць бы гук адзін,
Адна жывінка...
Ці ж голас знікне між зямных руін
Ў чорнай скрынкі?

А дзе ж прызнацца, як людзі, мы,
Спрэс вінаваты,
Людзі, што на людскія дамы
Цкавалі атам.

Як бы не тужыліся засланіць
Гэту правінку,
Сакрэт не ўтоіш, не дасць зманіць
Чорная скрынка.

1996

Максім ЛУЖАНІН
З НОВАЙ КНІГІ

ЗАПЫТАННЕ

А як трава? Скажы мне скоранька,
Ужо вясна, а як трава?
Якая? Хатняя, надворная,
І ўсякая ў паплавах.

Калі ў засеку збожжа мелела —
Не выбіць клопат з галавы:
Бацькі бароды скублі жменямі,
Хоць дацягнуць бы да травы.

Ах, сена! Пахкае, мурожнае,
Не горш ядкое за авёс.
Была турбота ў дзядзькі кожнага —
Накласці воз, каб конь павёз.

Былое ўсё мінула з шумаю,
Ідзе вясна ва ўсіх правах,
А я чамусь хаджу і думаю:
А як трава?

1996

ДАРАДЦЫ

Занадта многа ў нас дарадцаў,
Параіць кожны рад старацца:
Як прад начальствам выгінацца,
Каб на паверхні ўтрымацца,
Як лепш грашмі напакавацца,
Каб потым лёгка адмывацца,
А калі што-небудзь не ўдасца,
Як рыхтавацца да ўцякацца.

Парады тыя, як пачую,
Згадаю прымаўку старую:
Дзед сляпому ляціць з палацаў,
А ўнука вучыць плесці лапці.

1996

САЛІСТКА

Яна да густу многім,
Хаця не салавей,
Але затое ногі
Растуць аж з-пад брывей.

1996

ГАСЦЁЎНЯ

ШТО ЖЫЦЦЁ — КІНЕМАТОГРАФ!..

Чаму ў кіно замест вады п'юць гарэлку, а кабінет цара ствараюць у Адміралтэйстве

МНОГІЯ ПРЫЕМНЫЯ дзівосы, безумоўна, звязаны з мастацтвам кіно. Хаця яго гісторыя ўжо пачала адлічваць другое стагоддзе, кіно па-ранейшаму застаецца загадкавай, таямнічай, чароўнай з'явай. Сённяшні госць «Звязды» — вядомы беларускі кінаапаратар, заслужаны работнік культуры РБ Алег АЎДЗЕЕЎ, у творчым багажы якога каля чатырох дзесяткаў кінаработ самых розных жанраў.

— Традыцыйна лічыцца, што галоўны чалавек у кіно — рэжысёр, менавіта ён вызначае, што і як здымаць. Аператар — прафесія рамесніцкая ці ўсё-такі творчая?

— Адвечнае пытанне!.. Я вучыўся ў Эдуарда Цісэ, аднаго з заснавальнікаў айчыннай аператарскай школы, які разам з Сяргеем Эйзенштэйнам здымаў знакамітыя карціны «Браняносец Пацёмкін», «Стачка», «Аляксандр Неўскі». Рэжысёр і аператар сябравалі ўсё жыццё, аднак творчыя спрэчкі ўзнікалі даволі часта, а нярэдка яны пераліваліся ў сапраўдныя скандалы; рэжысёр, здаралася, даводзіў аператара да слёз... Але праз многія гады Эйзенштэйн сказаў: «Калі б не было Цісэ, я б не зняў тое, што зняў».

— У спрэчках нарадзілася ісціна... А калі гаварыць пра ваш асабісты вопыт?

— Я працаваў з рознымі рэжысёрамі. Леў Голуб на здымачнай пляцоўцы бліскуча працаваў з дзецьмі. Наогул, ён быў прыхільнікам класічнай традыцыі, якую вызначала пільная ўвага да дэталі. У Голуба гэта часам даходзіла да непатрэбнага натуралізму, нават да кур'ёзу. Напрыклад, у фільме «Дзяўчынка шукае бацьку» ёсць сцэна, калі сельскі стараста (артыст Палосін) з паліцаем (артыст Кудраўцаў) п'юць самагонку. Звычайна ў кіно п'юць ваду, але Голуб пасылаў асістэнта ў бліжэйшую вёску за самагонкай, акцёрам налівалі па поўнай шклянцы, адразу падавалася толькі што падсмажаная за камерай гарачая яечня. Акцёры выпівалі па шклянцы самагонкі, Голуб камандаваў: «Другі дубль!» — яны выпівалі па другой шклянцы і поўнасцю адключаліся, здымкі адмяняліся да заўтра... Праўдзівая дэталь у кіно часам мае рашаючае значэнне — як і дакладнасць матэрыялу, вера ў тое, што адбываецца. Ад аператара ў гэтым плане многае залежыць. Колькі прыкладаў, калі з-за нядбайнасці атрымліваліся сітуацыі проста камічныя: у павільёне акцёр здымаецца ў адным пінжаку, а выходзіць на вуліцу ўжо ў іншым...

— Эйзенштэйн і Цісэ канфліктавалі, каб дабрацца да ісціны. У вас бывалі канфлікты з рэжысёрамі?

— На шчасце, не. Хаця канфлікты звычайна як узнікаюць: аператар па меры работы набывае ўласны творчы вопыт, і калі яму даводзіцца працаваць з маладым рэжысёрам, могуць узнікнуць пэўныя складанасці... Заўсёды імкнуўся зразумець рэжысёра, а калі нешта падказваў — дык толькі сам-насам...

□

Яго шлях да прафесіі аператара быў спантанным і ў той жа час — заканамерным. Алег Аўдзееў быў адчайным хлопчыкам, захапляўся фатаграфіяй. У сакавіку 1940-га скончылася фінская вайна, а ў маі ён ужо паехаў за колішнюю лінію фронта, на Карэльскі перашыек, дзе яшчэ паўсюдна заставаліся сляды вайны, — каб зняць усход на Фінскім заліве. Паехаў увечары, начаваў у лесе, — каб на досвітку не прапусціць першыя сонечныя промні. «Пошукавы інстынкт», як сказалі б псіхолагі, заявіў аб сабе на поўную моц.

...Конкурс ва ВГІК пасля вайны быў шалёны — 20 чалавек на месца, а на аператарскі факультэт набіралі ўсяго 25 студэнтаў (у тым ліку грамадзян з краін народнай дэмакратыі). Аўдзееў вытрымаў конкурс, камісія адзначыла яго серыю Пецярбургскіх фотасюжэтаў...

□

— Як вы, карэнны ленінградзец, апынуліся ў Мінску?

— У 1955 годзе, калі скончыў інстытут, здымалі вельмі мала. Прыехаў у Ленінград — «Ленфільм» быў пусты, як зараз «Беларусьфільм» (праўда, зараз памяшканні здаюць у арэнду камерцыйным структурам). У Ленінградзе мяне запрасілі працаваць асістэнтам аператара, а тагачасны дырэктар «Беларусьфільма» Смоляр сказаў, што Леў Уладзіміравіч Голуб пачынае здымаць фільм «Міколка-паравоз», яму неабходны другі аператар. Асістэнт аператара толькі зараджае плёнку, а другі аператар працуе творча. Выбраў творчасць. Калі фільм «Міколка-паравоз» быў зроблены, збіраўся вяртацца ў Ленінград, але выпадкова на складзе «Беларусьфільма» ўбачыў новую чэхаславацкую камеру. Не ўтрымаўся, выпісаў яе для сябе (тады гэта было проста). Дрэнную імпартную оптыку памяняў на айчынную — камера цудоўна працавала, вось я і застаўся.

— Дзеля добрай камеры?!

— Так атрымалася... Голуб адразу запрасіў на карціну «Дзяўчынка шукае бацьку». Гэты фільм ведаюць усе, на ім выхоўвалася не адно пакаленне. Карціну купіла некалькі дзесяткаў краін — ні адна работа «Беларусьфільма» не мела за мяжой такога ашаламляльнага поспеху... Потым прапановы пасыпаліся адна за адной, я так шчыльна ўвайшоў у справу, што забыўся пра Ленінград... Акрамя таго, мне давялося шмат ездзіць па Беларусі, бо здымаў не толькі мастацкія стужкі, але і сюжэты для кінахронікі. Пазнаёміўся з беларускім народам — добрым, шчырым, чулым. Ажаніўся з беларускай.

— Гавораць, пра густы не спрачаюцца. Ваша жонка — вядомы беларускі кінакрытык прафесар Ефрасіння Бондарава, ці спрачаецеся вы дома адносна кінематаграфічных пытанняў?

— Творчыя спрэчкі ўзнікаюць даволі часта. Аднак гэта — з'ява нармальная, калі не сказаць — заканамерная.

□

— З якім рэжысёрам працавалася больш цікава?

— У кожнага рэжысёра — свая адметнасць. Голуб разумеў, што кіно — калектыўнае мастацтва, ён умеў «выцягнуць» з кожнага ўсё самае каштоўнае, пры гэтым не быў дыктатарам. З рэжысёрам Іосіфам Шульманам мы здымалі «Крыніцы» паводле аповесці І. Шамякіна. Іншыя фільмы Шульмана — «Чужое імя», «Неспадзяваная любоў», «Парашуты на дрэвах». Фільм «Неспадзяваная любоў» здымалі ў Мазыры, на разлівах — мы літаральна раствараліся сярод цудоўнай палескай прыроды. Кінастужка ўяўляе сабой паэтычны аповед пра каханне, яна карысталася велізарным поспехам, кожную вясну яе паказвала Цэнтральнае тэлебачанне — да таго часу, пакуль Шульман не з'ехаў у Аўстралію. Хутка ён там і памёр — мабыць, ад тугі па радзіме: чалавек гэта быў сумленны, няўёмны...

— Гледачы больш запомнілі вашы апошнія работы — «Крыж міласэрнасці» пра беларускую паэтэсу Алаізу Пашкевіч (Цётку) і «Раман імператара» пра рамантычнае каханне Аляксандра II да княжны Кацярыны Даўгарукай.

— Гэтыя карціны мы здымалі з рэжысёрам Дыямарай Ніжнікоўскай, з якой у нас наладзілася поўнае творчае ўзаемаразуменне і давер.

— Крытыкі адзначалі, што побач з персанажамі, сапраўднымі «героямі» стужак сталі і цудоўныя пейзажы Санкт-Пецярбурга і Крыма, палацы...

— Працаваць даводзілася ў складаных умовах: Зімні палац, дом Аляксандра II, ператвораны ў музей, таму здымаць трэба было ў іншых палацах, дзе захаваліся куточкі «жылога быту». Праводзілі здымкі ў сямі палацах, хаця дзякуючы ўдаламу мантажу, гэтага не адчуваецца. У пошуках зручнага інтэр'еру трацілі шмат часу. Напрыклад, каб зняць кабінет імператара, мы з Дыямарай Лукінічнай пайшлі ў Адміралтэйства, нас прыняў камандуючы Балтыйскім флотам. Расказалі пра нашы праблемы — ён адчыніў дзверы кабінета: велізарны вуглавы пакой з відам на Зімні палац і Дварцовую плошчу. «У 18 гадзін я заканчваю работу — можаце працаваць»...

У фільме «Крыж міласэрнасці» таксама зроблена спроба паказаць атмасферу Пецярбурга. Як вядома, Алаіза Пашкевіч там вучылася (як і многія прадстаўнікі беларускай інтэлігенцыі — аб гэтым чамусьці забываюць). Мы ўспомнілі, што акурат у той час у жыццё ўваходзілі веласіпеды — пасадзілі дзяўчат на веласіпеды, для гэтага тэрмінова былі пашыты адпаведныя касцюмы. Дэталь вельмі яркая.

□

— Як актрысы адносяцца да аператараў?

— Вельмі трапятліва: ад аператара залежыць, будзе яна прыгожай на экране ці не. Некаторыя знакамітыя амерыканскія актрысы згаджаюцца ўдзельнічаць у фільмах толькі пры ўмове, што здымаць іх будуць «свае» аператары... Здаецца, на мяне актрысы не скардзіліся. Галоўную ролю ў фільме «Дзень, калі спаўняецца 30 год» выконвала Руфіна Ніфантава. Сюжэт такі: 30-гадовая жанчына глядзіць у люстэрка, заўважае з'явіўшыяся маршчынкі — а потым ідзе рэтраспекцыя: яна паказана маладзенькай дзяўчынай... Задача складаная — зняць 32-гадовую актрысу 18-гадовай. Тут ужо праяўляецца аператарская работа. Быў створаны спецыяльны прыбор для асвятлення, розныя прыстасаванні. Прыходзячы на здымачную пляцоўку, Ніфантава адразу гаварыла: «Дзе мой прыбор?»

— Людзей, звязаных з кіно, часта называюць «багемай». Вы адносіце сябе да багемы?

— Ніколі!.. Хаця ва ВГІКу, дзе вучыўся, сапраўды існавала гэткае паблажліва-ўзвышанае стаўленне да гісторыі кіно. Першакурснікі ўсё крытыкавалі: маўляў, створанае да нас — бязглуздзіца, вось мы — створым... А пачыналі рабіць уласныя вучэбныя работы — і сціхалі, бо гэта не так проста. Сапраўднае мастацтва патрабуе каласальнай працы... «Багема» — мяркуецца нейкія грэблівыя адносіны да наваколля. Я ведаў Міхаіла Рома — ён знаходзіў тонкі падыход да кожнага чалавека, ад прыбіральшчыцы да міністра. А некаторы імкнецца перш за ўсё паказаць, што ён — рэжысёр, і праяўляе шмат клопатаў пра гэта. Увогуле многае залежыць ад культуры. Сапраўдны інтэлігент, дваранін умее размаўляць з любым чалавекам на роўных... І зусім ужо незразумела, як Зянон Пазняк накінуўся з хамскай сваркай на вядомага рэжысёра Віктара Турава. Які ўзровень культуры?!.

— Алег Ціханавіч, вы з дваран?

— Маці крыху...

— Так было прынята адказваць у савецкі час!

— Зараз гэта, сапраўды, не так важна... Бацька выкладаў палітэканомію. Спачатку быў рабочым на заводзе, у 17 гадоў (у 1920-м) уступіў у партыю, скончыў інстытут — тыповы лёс пакалення, якое традыцыйна называюць «моладзь рэвалюцыі».

□

Пакой Алега Ціханавіча вельмі нагадвае майстэрню. Майстэрню мастака: ля сцяны састаўлены незакончаныя жывапісныя работы, мальберт, фарбы і пэндзлі. І майстэрню вынаходніка: незвычайны трэнажор-веласіпед, два іанізатары, мноства ўсялякіх дэталяў, прылад і прыстасаванняў. Гаспадар тлумачыць:

— Здымалі фільм «Дажджы па ўсёй тэрыторыі», адзін з персанажаў, юнак-умелец, безпаспяхова ўхаджваў за гераіняй. Трэба было паказаць, што ён крыху дзівак. Я прапанаваў зрабіць веласіпед з пярэднім прывадам, які быццам бы сам сканструяваў наш герой... Паехаў на велазавод, паказаў прыкладны эскіз (тады «за дзякуй» маглі штосьці зрабіць — зусім іншыя адносіны!). Але хутка зрабіць такі веласіпед не паспелі. Вось я і вырашыў, каб не ставіць студыю пад фінансавы ўдар, купіць гэты веласіпед. Сам павялічыў амплітуду вярчэння ручак, тое-сёе дарабіў і прыстасаваў пад дамашні трэнажор.

— Алег Ціханавіч, у вас рэдкае і даволі дзіўнае захапленне — гісторыя чыгункі...

— Зусім не дзіўнае: з гісторыяй чыгункі звязана шмат цікавых падзей — пра гэта мог бы расказваць гадзінамі... Захапленне ідзе з кіно. З Д. Ніжнікоўскай рабілі фільм «Трывогі першых птушак» пра 1944 год у Беларусі, але ніяк не маглі знайсці чыгуначную станцыю таго часу. Нам падказалі, што ў Лепелі захавалася тупіковая станцыя, неадноўленае дэпо...

— Як вы пачалі займацца жывапісам?

— Аднойчы я адчуў сябе дрэнна — чыста псіхалагічна: была патрэбнасць чымсьці заняцца. Папрасіў мастака з кінастудыі, каб пазычыў мне пэндзлі, фарбы. Узяў кардон — нават не ведаў, што яго трэба грунтаваць, — і пачаў спрабаваць... Набыў паступова неабходную тэхніку, прачытаў мноства літаратуры, кансультаваўся з мастаком Уладзімірам Белаусавым — гэты чалавек вылучаецца гранічнай прамалінейнасцю, крытычным розумам, так што ацэньвае мае працы без паблажак... Шкадую, што позна заняўся жывапісам: гэта здорава дапамагае. Дарэчы, цікавасць да гісторыі чыгункі і занятак выяўленчым мастацтвам пэўным чынам рэалізаваліся ў серыі жывапісных гістарычных сцэн, якія ў паэтычнай форме апавядаюць аб першых кроках айчыннай чыгуначнай справы: Царскасельская чыгунка, прыбыццё цягніка ў Мінск у лістападзе 1871 года, многае іншае.

— Чужыя фільмы вы глядзіце як аператар ці як звычайны глядач?

— Як аператар: гляджу, як знята, адразу вызначаю манеру, асвятленне. Аператарскае майстэрства — не ў тым, каб зняць добры кадр, а каб зняць серыю кадраў у адной выяўленчай манеры.

□

Дыпломная работа Алега Аўдзеева, кінастужка «На Ацэ» паводле твораў К. Паустоўскага, была паказана ва Французскай Акадэміі кінамастацтва — нямногія выпускнікі ВГІКа ўдастойваюцца такога гонару... Гэта першая самастойная праца і перадвызначыла ўвесь далейшы накірунак творчасці аператара — мяккая лірычная манера здымкі, трапятліва-пільныя адносіны да прыроды, імкненне надаць паэтычнае адценне любому матэрыялу, з якім даводзіцца працаваць. Гэтаму творчаму крэда Алег Аўдзееў заставаўся верным заўсёды, незалежна ад таго, дзе даводзілася здымаць, — на зямлі ці ў паветры, на радзіме ці за мяжой, у маленькіх беларускіх вёсачках ці шыкоўных імператарскіх палацах...

Таццяна ПАДАЛЯК.

ТЭЛЕБАЧАННЕ, 31 ліпеня

Беларускае тэлебачанне

7.30 Ранішні кактэйль.
7.50 Эканамікст.
8.00 Навіны.
8.15 «Тры таўстуны». Мультфільм.
8.50 Прэм'ера дак. фільма «Сузор'е» («Беларусьфільм»).
9.15 «Рэкс — верны сябар паліцэйскага».
10.10 Відзьма-нявідзьма.
15.00 Навіны.
15.15 «Фліпер». Тэлесерыял.
15.40 Канцэртны сезон. Спявае хор аддзялення дырыжыравання Беларускай акадэміі музыкі.
16.25 Крэда. Праблемы мяснoй прамысловасці Беларусі.
16.45 Творцы. «Сямён Дрэчын — зорка беларускага балета». Перадача 2-я.
17.20 Музычны антракт.
17.30 Госці ў хату. «Жанчыны, я вас люблю!»
18.00 «Тройчы па аднаму». Музычная перадача MTV.
18.15 Эканамікст.
18.25 Футбол. Таварыскі матч. Зборная Беларусі — зборная Літвы. У перапынку (**19.15**) — Навіны (з сурдаперакладам), (**19.25**) — «Хто гэта?» Тэлегульня.
20.20 Музычны антракт.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 Спартыўны тэлекур'ер.
22.10 Музычны антракт.
22.20 «Каралева Марго». 17-я серыя.
23.20 Каралеўскае паляванне.
24.00 Навіны.

ГРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 22.30 Навіны.
8.15 «Новая ахвяра».
9.05 Тэма.
9.45 У свеце жывёл.
10.25 Алімпійскія гульні ў Атланце.
11.10 У эфіры тэлерадыёкампанія «Мір». «Кантакт — дзелавое супрацоўніцтва краін Садружнасці».
11.55 Алімпійскія гульні ў Атланце. Сучаснае пяцібор'е. Фінал. Бокс. 1/4 фіналу.
14.20 «Рыцар Адважнае Сэрца».
14.40 Кактус і К.
14.50 Кліч джунгляў.
15.20 «Элен і хлопцы».
15.50 Алімпійскія гульні ў Атланце: падзеі дня.
17.15 «Новая ахвяра».
18.05 Футбол. Чэмпіянат Расіі.
20.00 Час.
20.35 Праграма перадач.
20.40 «Прапаўшая экспедыцыя». 3-я серыя («Залатая рэчка»).
22.40 Алімпійскія гульні ў Атланце.

«Расія»

7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00, 0.40 Весткі.
8.25 «Санта-Барбара».
9.20 Алімпіяда-96. Спартыўная гімнастыка. Паказальныя выступленні.
9.55 Тэлемагазін.
10.20 Дзелавы аўтограф.
10.25 Навінкі ад ТВ медыа.
10.30—12.50 Алімпіяда-96. Спартыўная гімнастыка. Паказальныя выступленні. Валейбол.
16.20 «Чэленджэрс». Серыял.
16.50 Экс эль мьюзік.
17.00 Алімпіяда-96. Футбол. Паўфінал.
18.00 Свая гульня.
18.30 Лідэр-прагноз.
19.35 Алімпійскі кур'ер.
20.05 «Санта-Барбара».
21.00 Надвор'е на заўтра.
21.05 Сам сабе рэжысёр.
21.35 «Субота, нядзеля, панядзелак». 2-я серыя.
22.40—0.55 Алімпіяда-96. Веласпорт. Мужчыны. Вольная барацьба. Стральба з лука.

«Санкт-Пецярбург»

11.55, 12.55, 13.55, 16.55, 18.55, 21.55 Інфарм ТБ.
12.05 «Першае каханне». Серыял.
13.10 Тэрмін адказу — сёння.
13.40 Парады садаводам.
14.05 Дэтэктыў на тэлеэкране. «Шпік» (Швецыя). 2-я серыя.
15.00 «Трасцінка на ветры». Маст. фільм. 2-я серыя.
16.10 «Інтэрпрэтацыя. А. М. Скрабін». Музычны фільм.
16.40, 20.40 Тэлеслужба бяспекі.
17.05 «Філасофія па Філу». Серыял.
17.30 Стыль жыцця.
17.35 Паказвае Ленінградская абласная тэлекампанія.
18.40 Вялікі фестываль.
19.15 Спорт.
19.20 «Першае каханне». Серыял.
20.10 А. Пятроў. «Майстар і Маргарыта». Сімфонія-фантазія.
20.55 Спартыўны агляд.
21.05 Дэтэктыў на тэлеэкране. «Шпік» (Швецыя). 2-я серыя.
22.15—23.55 «Навальнічны перавал». Маст. фільм (ЗША, Англія).

«Расійскія універсітэты»

10.30 СІВ. Навіны.
10.40 «Футбол нашага дзяцінства». Дак. фільм.
11.30 У рабочы поўдзень.
12.00 «Пяць хвілін».
12.05 Горад Генрыха Льва.
12.30 Чалавек у рыначнай эканоміцы.
13.00 Тайна Расіі. Перадача прысвечана зямлі Саратаўскай і Валгаградскай.
13.25 СІВ. Навіны.
13.30 «Жыццё Кліма Самгіна». 12-я серыя.
14.40 «З. Серабракова. Дывертысмент».
15.00 Алімпіяда-96. Гандбол. Жанчыны.
16.00 Музычныя навіны.
16.15 «Муззон».
16.45 СІВ. Навіны.

НТБ

17.00 Дак. фільм «Дзікая прырода: барацьба за жыццё». 7-я серыя.
17.30 Маст. фільм «Каханне і нянавісць». 1-я серыя (Канада).
18.00 «Сёння».
18.35 Дак. фільм «Імкненне да нябёсаў: гісторыя авіяцыі». 13-я серыя.
19.00 Прэмія «Оскар». Джон Літтоу ў фільме Уільяма Дзіра «Гары і Хендэрсаны» (ЗША).
21.00 «Сёння». Інфармацыйная праграма.
21.35 Алімпійская гадзіна з Рускага дома.
22.30 Часінка.
23.00 «Сёння».
23.20 Кафэ Абломаў.

Пейджинговую связь редакции обеспечивает компания
МОБИЛКОМ
пейджинг-система
тел. 78-08-98

ЗАСНАВАЛЬНІКІ:
Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь, Кабінет Міністраў Рэспублікі Беларусь, калектыў рэдакцыі газеты «Звязда».
Рэгістрацыйны нумар 1.

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ.
Рэдакцыйная калегія: У. АНДРЫЕВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), І. БАРАНОЎСКІ, У. ГОЙТАН, В. ЖДАНКО, Л. ЛАХМАНЕНКА, М. МІХАЕВІЧ (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. МЯСНІКОЎ, Л. РЫЖАНКОВА (намеснік галоўнага рэдактара), С. ШАЎЦОЎ.

НАШ АДРАС: 220013, гор. Мінск, вуліца Б. Хмяльніцкага, 10-а, рэдакцыя газеты «Звязда».
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 68-29-19; намеснікаў галоўнага рэдактара — 32-44-12, 32-14-25, 32-35-05; аддзелаў: інфармацыйна-аналітычнага — 32-38-02, 68-28-14, 68-29-68, эканомікі — 32-31-21, 68-29-68, палітыкі — 68-27-57, 68-28-64, культуры — 68-29-42, 68-28-27, пісьмаў — 68-27-47, маралі і права — 68-28-51, міжнацыянальных адносінаў — 68-27-40, 68-28-69, журналісцкіх расследаванняў — 68-28-38, 68-28-72, беларускай дыяспары — 68-28-27, знешнеэканамічнай дзейнасці — 68-29-44; аглядальнікаў па праблемах: навукі і адукацыі — 68-28-31, экалогіі і ліквідацыі вынікаў Чарнобыля — 68-28-36; уласных карэспандэнтаў: у Гродне — 33-25-29, Гомелі — 53-13-92, Баранавічах — 7-26-02, Паставах — 22-400; бухгалтэрыі — 32-22-03; даведкі па рэкламе і аб'явах — 32-31-98. ФАКС: 32-04-52, 68-28-77. E-mail: daily@zwyazda.belpak.minsk.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі.
Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы
Рэдакцыя пакідае за сабой права не ўступаць у перапіску з чытачамі.

Друкарня выдавецтва «Беларускі Дом друку». Мінск, праспект Ф. Скарыны, 79.
Тыраж 91852. Індэкс 63850.
Зак. № 4207.
Выходзіць 250 разоў на год.
Нумар падпісаны ў 20.15.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12